

Szlaki turystyczne

SZLAKI ROWEROWE

DOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO

Oznakowany niebieskim prostokątem w kolorze szlaku oraz czarną sylwetką roweru na tle białego, kwadratowego pola. Początek i koniec szlaku w punkcie węzłowym pięciu szlaków rowerowych, który znajduje się na styku ul. Ks. Elżbiety z linią brzegową jeziora Trzesiecko.[ckeditor_pg_embed:1559]

Obok budynku L.O. im. Ks. Elżbiety, niebieski szlak rowerowy kieruje się parkowymi alejkami w kierunku wschodnim, a następnie południowym. Wraz ze szlakami: żółtym "ZACZAROWANE PEJZAŻE", czarnym "NIZICA" oraz zielonym "DOLINA PARSEŃTY" przemierza zabytkowy park miejski.

(0,1 km) Od strony jeziora, u podstawy półwyspu, dawniej wyspy, wyłania się zamek książąt pomorskich. Wielokrotnie przebudowywany. Na początku XVII w. pełnił przez kilkadziesiąt lat rolę tzw. wdowiego wiana, żon zmarłych książąt pomorskich. Po przeciwległej stronie, za rzeką NIEZDOBNA, góruje ponad konarami drzew smukła 78 metrowej wysokości wieża neogotyckiego kościoła p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, zbudowanego w latach 1905 - 1908. W prezbiterium cztery neogotyckie witraże z ośmioma scenami z życia Chrystusa mienią się barwnymi refleksami, ukazując neogotycki, szafiasty ołtarz główny.

(0,2 km). Z betonowego mostu na NIEZDOBNEJ dostrzegamy budynek szkoły muzycznej z 1902 r.[ckeditor_pg_embed:1568]

(0,3 km) Najstarsze XIV wieczne skrzydło zamku najlepiej prezentuje się u ujścia rzeki NIEZDOBNEJ z jeziora TRZESIECKO. (0,4 km) Mijamy drewniany pomost, przystań statku wycieczkowego Jadwiga oraz Szczecineckiego Tramwaju Wodnego "Bayern".[ckeditor_pg_embed:1560]

Nadbrzeżną alejką przemykamy obok plaży miejskiej, wyciągu do nart wodnych, stadionu piłkarskiego, hali sportowej "ŚLUSARNIA" oraz krytej pływalni. Objeżdżamy dużą zatokę z WYSPĄ ŚLUSARSKĄ.

(2,0 km) U podstawy dużego półwyspu piętrzy się wzgórze, na którym znajduje się widokowa wieża z 1910 r. (Wieża Bismarcka).

(2,2 km) U jej podnóża przy półwyspie mijamy niestrzeżone kąpielisko wraz z pomostem, do którego przybija Szczecinwecki Tramwaj Wodny Bayern.

(3,3 km) Wzdłuż coraz wyższych nadbrzeżnych skarp gruntowa ścieżka dociera do kładki na LIPOWYM POTOKU, płynącym z jeziora LIPNO. W południowym końcu jeziora TRZESIECKO przy ujściu LIPOWEGO POTOKU piętrzy się 19 m ponad poziomem lustra wody, owiane mgłą tajemniczy WZGÓRZE MARIENTRON. W 1356 r. książęta pomorscy Bogusław V, Barnim IV i Warcisław V ufundowali w tym miejscu klasztor augustianów zwany MARIENTRON lub MARIA CELL. Na wzgórzu zbudowano z drewna i kamienia kościół z klasztorem. W 1361 r. zmarła tu księżna Elżbieta, córka Kazimierza Wielkiego, żona Bogusława V. Pod koniec XV w. klasztor popadł w ruinę i został rozebrany. Za LIPOWYM POTOKIEM niebieski szlak rozstaje się z żółtym, czarnym i zielonym szlakiem rowerowym.

(3,7 km) Porośnięte bukami przyjeziorne zbocze, powoli obniża się, odkrywając mocno pofalowaną przestrzeń pól i łąk. Przecinamy podziemny nurt ŚWIĘTEGO POTOKU.

(4,2 km) Niepozorny strumyk spływa z pagórka rozmywając ścieżkę.

(4,4 km) Przed ścianą lasu, osiedle domków jednorodzinnych, cypel i mała zatoczka z niestrzeżonym kąpieliskiem.[ckeditor_pg_embed:1571]

(4,7 km) W gęstwinie bukowego lasu niebieski szlak rowerowy łączy się ze ścieżką przyrodniczą "LAS KLASZTORNY". Ścieżka przyrodnicza "LAS KLASZTORNY", o dł. 3,8 km, rozpoczyna się na skraju wspaniałego kompleksu leśnego w dawnej wsi Świątki (obecnie dzielnica miasta). Prowadzi pośród zalesionych pagórków wzdłuż brzegu jeziora TRZESIECKO, MULISTEGO POTOKU, nad brzeg jeziora WILCZKOWO i z powrotem do ŚWIĄTEK. Wzdłuż trasy ścieżki przyrodniczej rozlokowane są deszczochrony, miejsca odpoczynku, mostki oraz tablice informacyjno-poglądowe.

(4,8 km) Przy leśnym cyplu napotykamy pierwszy deszczochron z miejscem odpoczynku.

(4,9 km) Nieopodal rośnie pomnikowych rozmiarów dąb szypułkowy o obwodzie pnia 3,6 m i wysokości 28 m. Z zachodniego brzegu jeziora roztaczają się piękne

panoramy na jezioro i śródmiejską zabudowę SZCZECINKA. (5,3 km) U ujścia MULISTEGO POTOKU do jeziora TRZESIECKO, obok deszczochronu i potężnego narzutowego głazu, przedostajemy się po kładce na drugą stronę rzeczki. Rozstajemy się ze ścieżką przyrodniczą. Naprzeciwko WYSPA SITOWIA w perspektywie staromiejskiej zabudowy. Za MULISTYM POTOKIEM, pomiędzy jeziorami TRZESIECKO i WILCZKOWO, przebiega linia umocnień WAŁU POMORSKIEGO z wysadzonymi w powietrze żelbetonowymi schronami, połączonymi transejami.

(5,5 km) Pierwszy bunkier przy brzegu jeziora TRZESIECKO.[ckeditor_pg_embed:1570]

(5,6 km) Drugi bunkier u nasady cypla. (6,6 km) Na rozwidleniu leśnych dróg, kolejny wysadzony schron straszy rozdartym żelbetonem.

(6,8 km) Szlak przebiega u podstawy półwyspu - MYSIEJ WYSPY połączonej groblą z lądem. Na półwyspie miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek. W pobliżu WYSPA SZCZUPAKA.

(7,4 km) Przez mieszany las docieramy do kolejnego cypla. Na zboczu wzniesienia jeszcze jeden wysadzony w powietrze żelbetonowy schron. Od tego miejsca linia umocnień WAŁU POMORSKIEGO kieruje się przez jezioro na półn.- zach.

(8,4 km) U podstawy cichej zatoczki z WYSPĄ BIWAKOWĄ niebieski szlak rowerowy zaczyna oddalać się od brzegu jeziora, wydostając się w odkryty obszar łąk. Wzdłuż zachodniego brzegu zatoki możemy dojechać do usytuowanego na cyplu miejsca biwakowego Nadleśnictwa Szczecinek. Cypel położony jest pomiędzy wyspami BIWAKOWĄ i PTASIA, w pobliżu POLSKIEGO WAŁU z ukrytymi pozostałościami wczesnośredniowiecznej osady słowiańskiej.

(9,1 km) Po drewnianym moście przedostajemy się na drugi brzeg rzeki NIZICY (KANAL RADACKI), płynącej z jeziora RADACZ do TRZESIECKA.

(9,9 km) Przy zachodnim brzegu jeziora, z nadwodnymi ogrodami grążeli żółtych, w dzielnicy TRZESIECKA, niebieski szlak skręca w prawo, w szosę do Szczecinka. Łączy się ze szlakami rowerowymi: czerwonym "SZCZECINECKIE JEZIORA", czarnym "NIZICA" i zielonym "DOLINA PARSETY".

(10,4 km) Przed LASKIEM ZACHODNIM granicą Szczecinka, przy dzielnicy TRZESIEKA, opada zaczynającą się tu ścieżką rowerową ku lustru wody jeziora.

(10,6 km) Od niestrzeżonego kąpieliska w małej zatoce podąża gruntową ścieżką wzdłuż zalesionego brzegu jeziora.

(11,4 km) Bunkier - fragment Wału Pomorskiego. Na wysokości drugiego cypla w odległości 100 metrów od jeziora, usytuowany jest pierwszy bunkier w ciągnącym się na płn. pasie umocnień WAŁU POMORSKIEGO.[ckeditor_pg_embed:1569]

(11,8 km) Obok cypla porośniętego wysokimi brzożami, z niestrzeżonym kąpieliskiem, mijamy Hotel Zieliński.

(12,1 km) Na obrzeżu parku, za pobliską ulicą T. Kościuszki usytuowany jest zbudowany z granitowych głazów, w latach 90. XX wieku, kościół p.w. Świętej Rozalii i Matki Bożej Miłosierdzia z Ostrej Bramy. Wokół świątyni rozmieszczone są stacje drogi krzyżowej oraz grotta św. Rozalii. Budowę Szczecineckiej Kalwarii rozpoczęto w 1999 r.

(12,4 km) Lipowa aleja zmierza obok niestrzeżonego kąpieliska "KOŁKI".

(13,3 km) Na wysokości Samorządowej Agencji Promocji i Kultury, przy ul. Kilińskiego, umiejscowione jest strzeżone kąpielisko. Mijamy hotel "RESIEDENCE".

(13,8 km) Za nadwodną restauracją "JOLKA" spotykamy żółty szlak rowerowy "ZACZAROWANE PEJZAŻE".

(13,9 km) W otoczeniu dębów i jesionów przejeżdżamy obok WYSPY ŁABĘDZIEJ, połączonej drewnianym mostkiem z lądem.

(14,5 km) Dojeżdżamy do punktu węzłowego przy budynku Liceum Ogólnokształcącego, kończąc tym samym podróż niebieskim szlakiem "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO".[ckeditor_pg_embed:1562]

SZCZECINECKIE JEZIORA

**SZCZECINEK • BUGNO • GAŁOWO • TRZCINNO • SPORE • STĘPIEŃ • DRĘŻNO
• ORAWKA • STARE WIERZCHOWO • WIERZCHOWO • TRZEBIECHOWO •
KUSOWO • DALĘCINO • SZCZECINEK**

Długość szlaku rowerowego - 65,1 km. Oznakowany kolorem czerwonym Szlak rowerowy „SZCZECINECKIE JEZIORA” przebiega przez położony na północ od SZCZECINKA obszar chronionego krajobrazu „JEZIORA SZCZECINECKIE”, o powierzchni 18 tys. ha. Pomędzy dwoma potężnymi jeziorami moreny dennej, WIELIMIE i WIERZCHOWO, pośród licznych wzniesień i pagórków. W górnym biegu rzeki GWDY rozpościera się fantastycznie skonfigurowany teren, ponacinany głębokimi dolinami rzek i mniejszych cieków wodnych. Szlak rowerowy biegnie w pobliżu 15 jezior, trzykrotnie przecinając nurt rzeki GWDY. Z polodowcowych wzniesień roztaczają się niezapomniane widoki, szczególnie z POLSKIEJ GÓRY (203 m n.p.m.), najwyższego wzniesienia w płn.-wsch. części POJEZIERZA DRAWSKIEGO.

(0,0 km) Czerwony szlak rowerowy „SZCZECINECKIE JEZIORA” rozpoczyna się w punkcie węzłowym przy budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Ks. ELŻBIETY. Alejką miejskiego parku podąża w kierunku płn.-zach., w towarzystwie szlaków rowerowych: zielonego „DOLINA PARSETY”, zmierzającego w tym samym kierunku oraz żółtego, „ZACZAROWANE PEJZAŻE”, czarnego „NIZICA” i niebieskiego „DOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO”, biegnących jednak w kierunku przeciwnym. Za ogrodzeniem Liceum Ogólnokształcącego dostrzegamy stojący pomnik JANA SAMUELA KAULFUSSA, upamiętniający jednego z najwybitniejszych dyrektorów szczecineckiej szkoły, zmarłego w 1832 roku.

(0,6 km) Dojeżdżamy do WYSPY ŁABĘDZIEJ (tzw. Tajwanu), połączonej ze stałym lądem drewnianym mostkiem. Obok wysepki znajduje się kompleks urządzeń do ćwiczeń rekreacyjnych i stacjonarne szachy, którymi w sezonie wakacyjnym można rozegrać partyjkę tej królewskiej gry.

(0,7 km) Opuszczamy miejski park, przedostając się przez ul. ORDONA w ulicę JEZIORNĄ. Przejeżdżamy przez skrzyżowanie z ulicą T. KOŚCIUSZKI

(1,0 km) i na kolejnym skrzyżowaniu skręcamy w lewo, w ulicę KOSZALIŃSKĄ. Na skrzyżowaniu rozstajemy się z żółtym szlakiem rowerowym „ZACZAROWANE PEJZAŻE”.

(1,5 km) Jadąc ulicą KOSZALIŃSKĄ, mijamy po lewej stronie ulicę MYŚLIWSKĄ i usytuowany przy niej kościół garnizonowy z charakterystyczną ekspozycją sprzętu bojowego.

- (1,7 km)** Z prawej strony budynki ZESPOŁU SZKÓŁ NR 5 - popularny w naszym mieście "mechanik" .
- (2,1 km)** Ulicą KOSZALIŃSKĄ szlak dociera do skrzyżowania z ul. G.NARUTOWICZA (obwodnica miejska) i biegnie prosto w kierunku płn.-wsch., w stronę BUGNA.
- (2,4 km)** Z mostu nad linią kolejową SZCZECINEK-BIAŁOGARD, widoczny jest fragment zatoki jeziora WIELIMIE i w kierunku płn.-zach. zalesione wzgórze (156,4 m n.p.m.) z ukrytymi kilkoma schronami bojowymi umocnień WAŁU POMORSKIEGO.
- (2,8 km)** Ulicą BUGNO szlak podąża na północ, obok Zakładu Sprzętu Instalacyjnego Schneider Electric (dawna Elda)" i Zakładu „TELZAS” produkującego urządzenia zasilające. Naprzeciwko, w kierunku wschodnim, widoczna jest zatoka jeziora WIELIMIE z wyspą kormoranów. Między drogą a brzegiem jeziora, tkwią szczątki dwóch schronów bojowych.
- (3,4 km)** Klonowo-jesionową aleją opuszczamy SZCZECINEK.
- (3,8 km)** Mijamy ciąg umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Z prawej strony przy drodze wysadzony w powietrze bunkier. Ciąg schronów bojowych usytuowany jest w kierunku pld.-zach. na wierzchołkach wzgórków.
- (5,0 km)** Z wzniesienia - 148,5 m n.p.m., tuż przed wioską GAŁOWO, rozciąga się rozległa panorama na zatokę jeziora WIELIMIE i SZCZECINEK.
- (5,4 km)** Mijamy neoklasycystyczny dwór z XIX w. Tuż za nim znajduje się kompleks parkowy o pow. 1,5 ha, a w nim wspaniałe okazy drzew: dęby o obwodzie pnia 5,5 m; 3,5 m; 3,1 m; liczna grupa wiązów o obwodzie pnia 3,6 m; 3,5 m; 3,1 m; 3,05 m. Niezwykłym zjawiskiem jest wiekowa lipa, złamana na wysokości ok. 8 m, wewnątrz pusta o obwodzie pnia 4,3 m. Poza tym w rozległym parku występują: kasztanowce, jesiony, buki, graby i klony.
- (6,1 km)** Minąwszy park, dojeżdżamy do wioski GAŁOWO, którą mijamy, przejeżdżając obok drewnianego krzyża i bocianiego gniazda na słupie linii niskiego napięcia.
- (6,4 km)** Zaraz za wioską wtapiamy się w gęstwinę bukowego lasu.
- (7,3 km)** Koniec lasu, klonowo-jaworowa aleja biegnie w stronę wioski TRZCINNO.

(8,3 km) W TRZCINNIE przy wjeździe, z lewej strony widoczny dwór z czerwonej cegły, bez wyraźnych cech stylowych a za nim resztkę parku.

(9,1 km) Z wioski TRZCINNO czerwony szlak rowerowy biegnie dalej klonowo-jaworową aleją do skraju polodowcowego obniżenia terenu. Przecina nurt strugi i wspina się na grzbiet wypiętrzenia terenu - 143,8 m n.p.m. Z wzniesienia rozległy widok w kierunku zachodnim na POLSKĄ GÓRĘ.

(11,5 km) Wspiąwszy się na kolejny, najwyższy pagórek - 149,2 m n.p.m., skręcamy za przystankiem PKS w prawo, w kierunku wschodnim, w piaszczystą, polną drogę.

(11,8 km) Docieramy na skraj głębokiej, polodowcowej doliny, dnem której płynie rzeka GWDA, w swym górnym przełomowym odcinku.

(12,0 km) Zygzak kamienistej drogi opada w stronę betonowego mostu na rzece obok stopnia wodnego - pozostałości po młynie wodnym i wspina się na strome przeciwległe zbocze doliny.

(12,4 km) Ze szczytu wzniesienia, obok starego ewangelickiego cmentarza roztacza się widok na letniskową wioskę SPORE, pięknie ułożoną w obniżeniu terenu, pomiędzy rzeką GWDA, a rynną jeziora SPORE (pow. 90 ha, gł. 7,4 m; dł. linii brzegowej 7,2 km; 137,9 m n.p.m.)

Drogą o asfaltowej nawierzchni wtapiamy się w zabudowania wioski. Po prawej stronie usytuowany jest O.W. „SPORE 51” i ośrodek agroturystyczny „Alex”. **(12,7 km)** Przecinamy nurt strugi odprowadzającej nadmiar wód z jezior: SPORE i SPORE MAŁE. Z lewej strony usytuowany jest O.W. „WODNIK”.

(12,9 km) Przed sklepem spożywczym i Mini Barem, szlak rowerowy skręca w prawo, wspinając się na skraj polodowcowej doliny.

(13,0 km) Z lewej strony na wzniesieniu stoi neogotycki kościół p.w. Świętej Rodziny, z II poł. XIX w. murowany z kamienia i cegły.

(13,1 km) Na skraju jeziornej doliny, asfaltowa droga zamienia się na gruntową. Ładny stąd widok na j. SPORE i domki letniskowe. Na rozwidleniu polnych dróg szlak rowerowy kieruje się na lewo. Biegnie pośród pól w kierunku płn.-wsch. w lekko pofalowanym terenie.

(13,4 km) Przecina na wprost skrzyżowanie gruntowych dróg. (13,8 km) Przed ścianą lasu dociera na skraj dolinki, wypełnionej trzema oczkami wodnymi. Dalej szlak prowadzi traktem o nawierzchni gruntowej (podjazdy kamieniste) w kierunku półn.-wsch. przez rozległy, iglasty kompleks leśny.

(14,7 km) Za doliną trzech jezior, zjazd w kolejną polodowcową dolinkę, dnem której płynie struga z jeziora PŁOCICZNO. Zarastające, niedostępne jezioro PŁOCICZNO (pow. 25 ha, gł. 4 m, dł. 0,9 km, 137,4 m n.p.m.) jest prawdziwą enklawą ciszy i spokoju. Świetne miejsce na postój i kąpiel.

(17,0 km) Docieramy do skrzyżowania leśnych dróg. Szlak rowerowy skręca w prawo, w kierunku półd.-wsch., w stronę wysokich 4 metrowych krzewów jałowca.

(18,1 km) Na skraju lasu kolejne skrzyżowanie gruntowych dróg i punkt widokowy na dolinę rzeczki DOŁGIEJ, wypływającej z widocznego jeziora MŁYŃSKIEGO (STĘPIEŃSKIEGO), (pow. 36,7 ha, gł. 33,1 m, 139,8 m n.p.m.).

(18,4 km) Skręcamy w lewo, piaszczystą drogą osuwamy się na dno doliny, do kolonii STĘPNO, usadowionej przy mostku na rzece DOŁGIEJ (szlak kajakowy „PĘTLA SZCZECINECKA”) Wydostajemy się z polodowcowej dolinki i polną drogą wśród pagórków, kierujemy się na wschód do wioski STĘPIEŃ.

(19,5 km) Wioska STĘPIEŃ rozciąga się wzdłuż półd.-wsch. brzegu jeziora KACKO (FOLWARCZNE) (pow. 34 ha, 139,8 m n.p.m.). W centrum wioski, na wzgórku otoczonym kamiennym murkiem stoi stary, ryglowy kościółek p.w. Chrystusa Króla z XVII w. Wystrój wnętrza

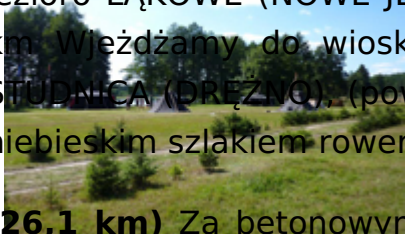
stanowi renesansowy, flamandyzujący, polichromowany ołtarz z XVII w., z obrazem Chrystusa Zmartwychwstałego w zwieńczeniu oraz ludowe rzeźby św. Piotra i Pawła. W zachodniej części znajduje się drewniana wieża kryta trójkondygnacyjnym, blaszanym hełmem.

(19,8 km) Szlak rowerowy mija kościół od strony zach. i półn. Łączy się z niebieskim szlakiem rowerowym „UKRYTE JEZIORO” zaczynającym się i kończącym w BIAŁYM BORZE. Droga ułożoną z czerwonej granitowej kostki, a następnie o nawierzchni asfaltowej opuszcza STĘPIEŃ. Podążamy dalej piękną klonowo-jaworową aleją w kierunku półn.-zach. w stronę wioski DREŻNO.

(21,6 km) Obok wstęgi asfaltu, w pobliżu jeziora MŁYŃSKIEGO usytuowane jest gospodarstwo agroturystyczne, dysponujące pokojami do wynajęcia, końmi wierzchowymi i dostępem do jeziora. Od szlaku rowerowego biegnącego na granicy lasu i pól, odbijają kolejno w lewo trzy gruntowe drogi, zmierzające na przesmyk między pobliskimi jeziorami MŁYŃSKIM i DĘBNO (DAMSKIE), (pow. 61,1 ha, gł. 7,5 m, 140,2 m n.p.m.).

(25,8 km) Z drogi obsadzonej klonami i jaworami widać po stronie zachodniej jezioro ŁĄKOWE (NOWE JEZIORSKO), (pow. 61,1 ha, gł. 6 m, 139,7 m n.p.m.). Wjeżdżamy do wioski DRĘŻNO, położonej u ujścia strugi BIELEC do jeziora STUDNICA (DRĘŻNO), (pow. 101,7 ha, gł. 24,9 m, 139,4 m n.p.m.). Rozstajemy się z niebieskim szlakiem rowerowym.

(26,1 km) Za betonowym mostem (stopień wodny po młynie) na rzeczce BIELEC, płynącej ładną dolinką, polna droga odbija w lewo od szlaku do położonej przy wsch. brzegu j. STUDNICA stacji harcerskiej Hufca ZHP Szczecinek oraz pola namiotowego. (26,2 km) Z prawej strony szlaku pod charakterystycznym klonem, stoi murowana przydrożna kapliczka z figurką Matki Boskiej.

(26,3 km) Klonowo-jaworową aleją o asfaltowej nawierzchni, opuszczamy DRĘŻNO, zmierzając przez las w kierunku płn.-zach.

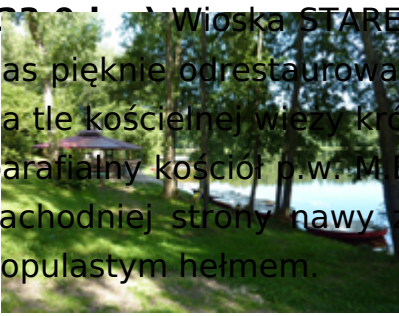
(28,6 km) Przy płn.-wsch. brzegu wspaniałego jeziora moreny dennej, WIERZCHOWO (pow. 731 ha, gł. 26,5 m, dł. linii brzegowej 20 km, 139,0 m n.p.m.) zjeżdżamy z asfaltowej drogi, skręcając ostro w lewo, w kamienną drogę zmierzającą w kierunku płd.-zach. do osady ORAWKA. (29,8 km) Wjeżdżamy do osady ORAWKA pięknie położonej na przesmyku między jeziorami STUDNICA i WIERZCHOWO, w miejscu ich połączenia wodami rzeki GWDY. (29,9 km) Za mostkiem na rzece GWDZIE, po lewej stronie, nad brzegiem jeziora STUDNICA usytuowany jest Ośrodek Wypoczynkowy. Po drugiej stronie kamienistej drogi zlokalizowane jest nad brzegiem jeziora WIERZCHOWO pole biwakowe.

(30,6 km) Dalej szlak prowadzi kamienistą drogą wzdłuż przesmyku między jeziorami u podnóża DRAWSKIEJ GÓRY (166,6 m n.p.m.). Obok zlokalizowane jest drugie pole biwakowe nad brzegiem j. WIERZCHOWO ze wspaniałą naturalną piaszczystą plażą. (31,3 km) Zmierzając gruntową drogą w kierunku płd. do wioski

STARE WIERZCHOWO, mijamy osadzone po lewej stronie w zagłębieniu terenu małe jeziorko i wydostajemy się z lasu.

(32,5 km) Wioska STARE WIERZCHOWO założona w 1579 r. nad rzeką GWDĄ, wita nas pięknie odrestaurowaną chałupą o konstrukcji szkieletowej i bocianim gniazdem na tle kościelnej wieży królującej nad okolicą. Na rozwidleniu dróg stoi neobarokowy, parafialny kościół p.w. M.B. Dobrej Rady, wybudowany w końcu XVIII w. W XIX w. do zachodniej strony nawy została dobudowana ryglowa wieża przykryta blaszanym, kopulastym hełmem.

(33,5 km) Przez kamienny most na rzece GWDZIE, asfaltowa droga podąża na zachód przez las.

(36,1 km) Za lasem, przed zabudowaniami kolonii WIERZCHOWO, szlak rowerowy skręca w prawo, w polną drogę, podążając na półn.-zach. do wioski WIERZCHOWO.

(37,0 km) Przejeżdżamy obok ukrytego na lewo od szlaku w leśnej dolince małego oczka wodnego, porośniętego grzybieniami białymi. 38,1 km Wjeżdżamy w zabudowania wioski WIERZCHOWO. Nawierzchnia drogi zmienia się na asfaltową. Wioska WIERZCHOWO, której nazwa jako VIRCHOWE pojawia się już w 1295 roku, rozciąga się wzdłuż grzbietu wzniesienia, pomiędzy dwoma jeziorami WIERZCHOWO i WIERZCHÓWKO (pow. 35,8 ha, gł. 2,8 m, 3 wyspy, 139,8 m n.p.m.). W najwyższym punkcie usytuowany jest kościół p.w. Wniebowzięcia N.M.P. z XVIII w., murowany z cegły i otynkowany. Od strony zachodniej znajduje się nadbudowana nad nawą wieża, zwieńczona czterospadowym, blaszanym dachem. Wewnątrz drewniany strop wspierają dwa rzędy kolumn. Obok kościoła stoi szachulcowa dzwonnica z XVIII w., kryta dachem namiotowym z dzwonem z I połowy XVII w.

(38,8 km) Szlak rowerowy dociera do szosy SZCZECINEK-KOSZALIN (DROGA KRAJOWA NR 11) i skręca w nią, w lewo, a następnie po ok. 100 m w prawo, w wąską asfaltową drogę prowadzącą w kierunku półn.-zach. do TRZEBIECHOWA.

(39,4 km) Na północ od szlaku rowerowego, w pobliżu półn. brzegu jeziora WIERZCHÓWKO położony jest przypałacowy park ze starymi dębami i bukami. 39,4 km Przy rozwidleniu asfaltowych dróg, ładny widok na j. WIERZCHÓWKO. Szlak rowerowy podąża prosto, na półn.-zach. w cieniu wiekowej klonowo-jaworowej alei.

(42,4 km) Kolejne rozwidlenie asfaltowych dróg, szlak rowerowy opada w kierunku półn.-zach. na dno głębokiej doliny rzeczki PERZNICY (prawobrzeżny dopływ

PARSEŃTY), wypływającej z pobliskiego jeziora TRZEBIECHOWO (LUTOWO). Coraz częściej dostrzegamy rosnące wśród pól samotne lub w grupie, potężne wiekowe dęby.

(42,9 km) Na płd.-zach. zboczu polodowcowej doliny, ogarnia nas imponująca dębowa aleja (dęby w obwodzie do 3,5 m), prowadząca na odcinku 1100 metrów, w fantastycznie wypiętrzonej obszarze, przez wioskę TRZEBIECHOWO. 43,3 km Dębowa aleja wtapia się w zabudowania wioski TRZEBIECHOWO położonej przy zachodnim brzegu jeziora TRZEBIECHOWO (LUTOWO), (pow. 89,2 ha, gł. 8 m, 137,2 m n.p.m.). Szczególną uwagę zwracają w tym miejscu dwa okazałe dęby o obwodzie pnia 6,8 m (z wypalonym pniem) i 4,85 m. Wzdłuż zach. brzegu j. TRZEBIECHOWO rozciąga się wspaniały park o pow. 8 ha, z wspaniałymi, licznymi okazami buków i dębów. W parku nad brzegiem jeziora usytuowany jest, pięknie odrestaurowany w stylu neogotyckim pałac z przełomu XIX i XX w. Pomiędzy pałacem a lustrem wody rośnie, jeden z najstarszych na Pomorzu dębów, którego wiek ocenia się na 500-600 lat, o imponującym obwodzie pnia. W pobliżu pałacu, od jego płn.-zach. strony, poza wiejskimi zabudowaniami, wśród parkowego starodrzewia stoi neogotycki kościół p.w. M.B. Częstochowskiej z XIX w.

(43,7 km) Dębowa aleją opuszczamy TRZEBIECHOWO, mknąc wstęgą wąskiej drogi na południe do KUSOWA. Przejeżdżając klonowo-jaworową aleją, omijamy rozciągnięte po zachodniej stronie pasmo wzniesienia ŁĘKOGÓRY. 46,5 km Dojeżdżamy do wioski KUSOWO, położonej nad dwoma małymi jeziorkami.

(46,7 km) Tajemnicze, ogromne, granitowe głazy narzutowe ułożone wzdłuż drogi witają nas w wiosce. Spośród 27 głazów największy o obwodzie 4,1 m wystaje na wysokość 1,8 m ponad powierzchnię ziemi. Wzdłuż kamienistej drogi długości 90 m, odbijającej w prawo od rowerowego szlaku, prowadzącej do ruin ryglowego dworu, tkwi jeszcze około 70 dużych głazów. Za dworem 100 metrowe ogrodzenie z około 80 głazów narzutowych ciągnie się wzdłuż wschodniego obrzeża grabowego lasu. Z położonego obok wzniesienia roztacza się rozległa perspektywa na polodowcową dolinę rzeki PARSEŃTY. Wracamy na szlak. Zza głazów wyłania się sylwetka neoromańskiego kościoła p.w. Zwiastowania N.M.P. zbudowanego w XIX w. z kamienia i cegły. W oknach prezbiterium, mienią się figuralne witraże.

(46,8 km) Na rozwidleniu asfaltowych dróg, szlak kieruje się na lewo, w kierunku płd.-wsch., ku wiosce DAŁĘCINO. 47,9 km Nitką wąskiego asfaltu zagłębiamy się w rozległy kompleks leśny, w którym dominują najpierw sosny, a potem buki.

(51,5 km) Docieramy do leśnej krzyżówki. W lewo droga ku płd. brzegowi jeziora WIELATOWO (pow. 182 ha, gł. 4,7 m, 142,7 m n.p.m.), a w prawo do leśniczówki DAŁĘCINO. 51,9 km Szlak rowerowy biegnie prosto w kierunku płd.-wsch., opuszczając niebawem leśny obszar.

(52,2 km) Jadąc lipową aleją, mijamy położoną wśród pól osadę NIZINNE.

(52,9 km) Niebawem rozpoczyna się długi podjazd pod najwyższe wzniesienie moreny czołowej w okolicy SZCZECINKA - POLSKĄ GÓRĘ, wznoszącą się 203 m n.p.m.

(53,3 km) Za niewielkim laskiem odkrywają się niezapomniane, malownicze pejzaże w kierunku na wioskę SPORE, jezioro WIELIMIE i SZCZECINEK. **(53,9 km)** Na wysokości pobliskiego wierzchołka POLSKIEJ GÓRY, rozpoczyna się długi 1100 metrowy zjazd, wprost do wioski DAŁĘCINO.

(56,4 km) Za wioską dojeżdżamy do przejazdu kolejowego (z prawej strony widoczna stacja kolejowa), za którym skręcamy w lewo, w drugą polną drogę. 57,1 km Przez skrzyżowanie polnych dróg, szlak podąża prosto, na wierzchołek pagórka, z którego odkrywa się rozległa panorama na SZCZECINEK

(60,1 km) Dojeżdżamy do Szczecinka (dzielnica Trzesieka). Szlak rowerowy dociera do szosy SZCZECINEK-BARWICE naprzeciwko drewnianego krzyża i skręca w lewo, w kierunku wschodnim. Przy krzyżu czerwony szlak rowerowy „SZCZECINECKIE JEZIORA”, łączy się ze szlakami rowerowymi: czarnym „NIZICA” i zielonym „DOLINA PARSEŃTY” i mkną razem do punktu węzłowego przy Liceum Ogólnokształcącym w SZCZECINKU. Szlak zielony „DOLINA PARSEŃTY”, biegnie w kierunku przeciwnym, w stosunku do pozostałych szlaków. 60,6 km Przy zachodnim końcu jeziora TRZESIECKO ze szlakami rowerowymi: czerwonym, czarnym i zielonym, łączy się szlak rowerowy niebieski „DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO”. 61,0 km Prowadząc szosą wzdłuż północnego brzegu jeziora TRZESIECKO do skraju LASKU ZACHODNIEGO.

(61,2 km) Przy niestrzeżonym kąpielisku znajdującym się przy małej zatoce jeziora TRZESIECKO, szlak rowerowy oddala się od szosy, prowadząc nadbrzeżną ścieżką wzdłuż linii brzegowej.

(62,0 km) Na wysokości drugiego cypla, w lewo pod górkę, odbija wąska ścieżka, prowadząca obok odległego o 100 m bunkra, w paśmie umocnień WAŁU POMORSKIEGO. W kierunku północnym usytuowanych jest jeszcze 9 kolejnych bunkrów.

(62,2 km) Jadąc cały czas nadbrzeżną ścieżką przez rozciągnięty wzdłuż jeziornej toni park miejski, zbliżamy się do Hotelu Zieliński i kąpieliska na cyplu porośniętym brzożami.

(62,8 km) Przy kolejnym niestrzeżonym kąpielisku „KOŁKI”, szlak wyznacza lipowa aleja, prowadząca do strzeżonego kąpieliska na wysokości ul. KILIŃSKIEGO (plaża Wojskowa)

(64,2 km) Na wysokości ul. JEZIORNEJ mijamy przystań wodną i wraz z jeszcze jednym szlakiem rowerowym - żółtym „ZACZAROWANE PEJZAŻE”, zbliżamy się do wyspy ŁABĘDZIEJ. 65,1 km Docieramy do ul. Ks. ELŻBIETY i w punkcie węzłowym, nad brzegiem jeziora TRZESIECKO, kończymy naszą podróż.[ckeditor_pg_embed:1565]

DOLINA PARSĘTY

SZCZECINEK PARSĘCKO • RADOMYŚL • NOWY CHWALIM • CHWALIMKI • JEZIORKI • JUCHOWO • KĄDZIELNIA • KUCHAROWO • MOSINA • ŚWIĄTKI • SZCZECINEK

Długość szlaku rowerowego 51,1 km. Oznakowany kolorem zielonym Zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSĘTY” podąża skrajem polodowcowej doliny rzeki PARSĘTY, wypływającej z dna nieistniejącego już jeziora w PARSĘCKU.

(65,1 km) Zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSĘTY” rozpoczyna się w punkcie węzłowym, przy Liceum Ogólnokształcącym, w miejscu styku ul. Ks. ELŻBIETY z linią brzegową jeziora TRZESIECKO. Alejkami miejskiego, zabytkowego parku podąża w kierunku półn.-zach., wzdłuż brzegu jeziora. Od punktu węzłowego towarzyszą mu inne szlaki rowerowe: żółty „ZACZAROWANE PEJZAŻE”, czerwony „SZCZECINECKIE

JEZIORA”, czarny „NIZICA” i niebieski „DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO”, lecz biegną w kierunku przeciwnym. Zaraz po rozpoczęciu podróży dostrzegamy za ogrodzeniem Liceum Ogólnokształcącego, pomnik grobowy JANA SAMUELA KAULFUSSA, upamiętniający jednego z najwybitniejszych dyrektorów szczecineckiego gimnazjum, zmarłego w 1832 roku.

(0,6 km) dojeżdżamy do WYSPY ŁABĘDZIEJ, połączonej drewnianym mostkiem z lądem. Rozstajemy się z żółtym szlakiem rowerowym. (0,8 km) Mijamy urokliwą restaurację i hotel, położone nad samym jeziorem (Jolka)

(1,0 km) Na wysokości ul. J. LELEWELA dalszą część szlaku wyznacza lipowa 1,1 km aleja, prowadząca obok strzeżonej plaży.

(1,8 km) Przecinamy nurt cieku wodnego uchodzącego do jeziora i przejeżdżamy km obok niestrzeżonego kąpieliska „Kołki”.

(2,3 km) Mijamy urządzenia do ćwiczeń rekreacyjnych na tzw. „Kwadracie” przy ulicy T. KOŚCIUSZKI 2,4 km Po prawej stronie kaplica p.w. Św. ROZALII, a tuż za nią kościół wzniesiony na przełomie lat 80-tych i 90-tych, z granitowych głazów p.w. MATKI BOSKIEJ OSTROBRAMSKIEJ. Przy kościele znajduje się Kalwaria Szczecinecka. 2,8 km Przy cyplu jeziora TRZESIECKO mijamy Hotel Zieliński.

(3,1 km) Na wysokości kolejnego cypla z dostępem do wody, przedostajemy się przez pasmo umocnień WAŁU POMORSKIEGO. W kierunku północnym, rozlokowanych jest szereg bunkrów. (3,5 km) Nadbrzeżna ścieżka wiedzie przez jeszcze jeden cypel. Za jeziorną zatoką przy niestrzeżonym kąpielisku wydostaje się na szosę SZCZECINEK-BARWICE. Szlak skręca w lewo, w kierunku zachodnim ku dzielnicy TRZESIEKA.

(4,5 km) W końcu jeziora TRZESIECKO rozstajemy się ze skracającym w lewo niebieskim szlakiem rowerowym „DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO”.

(4,9 km) Przy drewnianym krzyżu, na rozstaju dróg, rozstajemy się z dwoma szlakami rowerowymi: czarnym „NIZICA” i czerwonym „SZCZECINECKIE JEZIORA”. Szlak zielony „DOLINA PARSEŃTY” samotnie biegnie w kierunku zachodnim. (5,3 km) Przed kapliczką wzniesioną z polnych kamieni, z figurką MATKI BOSKIEJ, zielony szlak rowerowy skręca w gruntową drogę, w kierunku półn.-zach., w stronę PARSEŃCKA. Ze szczytów kolejnych, coraz wyższych pagórków rozrzuconych wśród pól, rozciągają się rozległe widoki w kierunku półd.-zach.

(7,9 km) Z piaszczystego pagórka zjeżdżamy do wioski PARSECKO. Wieś wzmiankowana w materiałach źródłowych już w XIII w. W IX - XII wieku istniała tu osada palowa zbudowana na nieistniejącym jeziorze. Pośród wiejskich zabudowań przycupniętych na skraju pojeziernego zagłębienia, natrafiamy na parafialny, neoromański kościół p.w. Matki Bożej Różańcowej z 1926 roku. Z zewnątrz murowany z cegły i otynkowany, posiada wewnątrz drewniany, półokrągły sufit i chór wsparty na 4 drewnianych słupach. Przed kościołem od strony zachodniej, stoi drewniana dzwonnica z dzwonem z 1901 roku.

(9,4 km) Starą lipową aleją zmierzającą w stronę RADOMYŚLA opuszczamy PARSECKO, wtapiając się w pagórkowaty krajobraz okolicy. Od zachodniej strony towarzyszy nam, coraz szersza i głębsza, dolina rzeki PARSETY.

(9,8 km) Lipowa aleja przechodzi w klonowo-jaworową. Wjeżdżamy w polodowcową dolinę. Po prawej stronie, na skraju łąk, wita nas potężny dąb. Dojeżdżamy do zabudowań PARSECKA 1. Na wprost, na skarpie głębokiej i bardzo wąskiej, w tym miejscu doliny PARSETY, porośniętej okazałymi bukami, dębami i jesionami, stoi neoklasycystyczny dwór z 1919 roku. Przed dworem, od frontu rośnie okazała lipa i rząd grabów. Rząd grabów ogranicza też zasięg parku z drugiej strony dworu, gdzie rosną między innymi dwa stare dęby, jeden z nich o obwodzie pnia 3,55 m.

(10,8 km) Wracamy na szlak, nitka asfaltowej drogi zanurza się w las. (11,2 km) Z zalesionego wzniesienia, po lewej stronie szlaku, rozpościera się piękny widok na dolinę PARSETY.

(12,1 km) Warto zboczyć też, kilkadziesiąt metrów w prawo, nad brzeg osadzonego w sosnowym borze jeziora CZARNEGO (pow. 3,7 ha) z piaszczystym kąpieliskiem. Przemykamy przez sosnowy las i odurzeni wonią olejków eterycznych 13,5 km wpadamy w objęcia lipowej alei, sięgającej zabudowań RADOMYŚLA. Z wioski RADOMYŚL otoczonej z trzech stron lasem, wyjeżdżamy w kierunku półn.-zach. (14,6 km) Tuż za wioską, rozpoczyna się długi zjazd lipową, a następnie klonowo-jaworową aleją w głęboką dolinę PARSETY.

(15,6 km) Jadąc ze znaczną prędkością, przecinamy nurt rzeki. W lewo kamienista droga prowadzi do odległego o 200 m progu wodnego i ruin młyna. W cieniu klonowo-jaworowej alei oddalamy się z wolna od płynącej zakolami PARSETY. Jeszcze tylko 500 metrowy podjazd i 300 metrowy zjazd do leśnego rozwidlenia dróg. (17,3 km) Obieramy azymut na półd.-zach., skręcając w lewo, w stronę NOWEGO

CHWALIMIA. Rozpoczyna się nie lada atrakcja, 3 kilometrowy podjazd na płd.-zach, widokowe, polodowcowe zbocze doliny PARSEŃTY. Z wolna wydostajemy się z lasu. Jadąc wśród pól w otoczeniu jesionów i kasztanowców, dojeżdżamy do wioski NOWY CHWALIM.

(19,1 km) Na rozwidleniu asfaltowych dróg, przy bocianim gnieździe na słupie linii niskiego napięcia, skręcamy w lewo. Kontynuując podjazd wśród zabudowań NOWEGO CHWALIMIA, rozciągniętego wzdłuż skraju płd.-zach. skłonu polodowcowej doliny, podziwiamy wspaniałą panoramę rozległego obniżenia terenu. Na przeciwległym płn.-wsch. zboczu dominuje, w odległej perspektywie pasmo moreny czołowej z najwyższym w okolicy wzniesieniem - POLSKĄ GÓRĄ (203 m n.p.m.). Dno doliny PARSEŃTY na wysokości NOWEGO CHWALIMIA, leży na wysokości około 105-110 m n.p.m.

(19,9 km) Podjeżdżamy do rozwidlenia dróg, przy drewnianym krzyżu, obok starego drewnianego domu. Ostatni raz wyjątkowo piękny pejzaż przykuwa nasz wzrok. Skręcamy w prawo, w kierunku płd.-zach.

(21,2 km) Dojeżdżamy do krzyżówki asfaltowych dróg. W lewo droga do Zakładu Produkcji Torfowej w NOWYM CHWALIMIU, gdzie z rozległego CHWALIMSKIEGO BAGNA pozyskuje się torf do produkcji rolniczej i ogrodniczej. W prawo droga do STAREGO CHWALIMIA, przez widokowe tereny wokół rozrzuconych kolonii KNYK. Łączymy się z czerwonym szlakiem rowerowym „WZGÓRZA NAD PARSEŃTĄ”, zaczynającym się i kończącym w BARWICACH. Zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSEŃTY” podąża na wprost.

(23,3 km) Wjeżdżamy do wsi CHWALIMKI. Z prawej strony położony jest duży przypałacowy park, w lewo prowadzi dębowa aleja, okalająca prostokąt wiejskiego boiska. Park przylega do dobrze zachowanego zespołu pałacowo-folwarcznego. Na wewnętrzny dziedziniec prowadzi drewniana brama w murowanej wieży, zwieńczonej wietrznikiem. W południowej części folwarku, uwagę zwraca wielokondygnacyjny stylowy spichrz z 1924 roku, z drewnianymi zbiornikami na zboże. W głębi dziedzińca za kutą, metalową bramą stoi pałac zbudowany w II poł. XIX w. Otoczenie pałacu stanowią świerki, lipa, klon, niezwykle buk o obwodzie pnia 3,15 m, z doszczepioną gałęzią o niespotykanym kształcie liści. Ponad wszystko uwagę przykuwa przeogromna topola biała - białodrzew, o obwodzie pnia 5,30 m, spowita imponującym, wszechogarniającym potężne konary bluszczem o zimotrwałych liściach. Na północ od pałacu, wstępu do tajemniczego, przepięknego parku strzegą

dwa potężne dęby, o obwodzie pnia 3,55 m i 3,50 m oraz okazały modrzew, o obwodzie pnia 3,18 m.

Na obrzeżu, przy stawie rośnie potężny dąb o obwodzie pnia 4,85 m. Środkiem lasu, wśród kolumnady okazałych buków i dębów, wije się dopływ Parsęty - ŻEGNICA. Granice parku znaczą graby. Wracając na szlak wzdłuż płd. ściany folwarku, obok spichrza, mijamy rząd 12 starych dębów. Rozstajemy się z czerwonym szlakiem rowerowym.

23,5 km Ponownie wjeżdżamy w lipową aleję i opuszczamy CHWALIMKI.

(25,4 km) Przez niewielki las dojeżdżamy do skrzyżowania z szosą SZCZECINEK-BARWICE, kierujemy się na wprost. W cieniu starej lipowej alei, zmierzamy w pagórkowatym krajobrazie do wioski JEZIORKI. \

(26,7 km) Przed wioską polna droga prowadzi w lewo, do potężnego głazu narzutowego, położonego wśród łąk 800 m na północny-wschód od wioski JEZIORKI. Szlak rowerowy przemierza niewielką wioskę JEZIORKI i drogą 28,1 km obsadzoną dębami i dalej jesionami dociera do skraju lasu. 28,8 km W lesie na rozwidleniu asfaltowych dróg, przy granitowym głazie, zielony szlak rowerowy podąża na wprost w kierunku płd., w stronę wioski JUCHOWO. W lewo droga do RADACZA.

(29,0 km) Las pozostaje w tyle, a my osłonięci klonowo-jaworową aleją zjeżdżamy długim tysiąc dwustu metrowym zjazdem wprost do wioski JUCHOWO.

(30,1 km) Po prawej stronie w polu, w odległości 100 m od szlaku stoi budynek dawnego kościoła, obecnie wykorzystany na magazyn.

(30,2 km) Wjeżdżamy do wioski JUCHOWO położonej nad jeziorem JUCHOWO (pow. 32 ha, gł. 4,5 m, 143,2 m n.p.m.). W oddali uwagę zwraca, strzelista sylwetka kościoła usytuowanego po drugiej stronie jeziora.[ckeditor_pg_embed:1577]

(30,6 km) Na rozwidleniu asfaltowych dróg, na skraju przypałacowego parku, szlak rowerowy skręca w lewo, w kierunku wschodnim. Łączy się z czerwonym szlakiem rowerowym „Nad jezioro Ciemino” zaczynającym się i kończącym w mieście BORNE SULINOWO. Nie można jednak ominąć atrakcji wioski. JUCHOWO zostało założone w 1570 r. przez Aleksandra i Asmusa Kleistów (Kleszczów). W dokumencie z 1575 r. widnieje nazwa JUCHOW. W 1868 r. późniejsi właściciele tutejszych posiadłości, ród Dennigów, wzniesli przy wschodnim brzegu jeziora, obok wielce interesującego

parku z XVII w., okazały eklektyczny pałac. Dzisiaj przedstawia żałosny widok, chyląc się ku ruinie. Przez rozległy przypałacowy park, płynie dolinką rzeczka odprowadzająca nadmiar wód z jeziora JUCHOWO do rzeczki NIZICY. Wśród parkowego drzewostanu dostrzegamy piękne okazy dębów, buków, jesionów, klonów oraz lipy, graby, modrzewie i kasztanowce. Ciekawostką jest sześciopienny kasztanowiec. W 1897 r. w sąsiedztwie pałacu, na wzgórku, w pobliżu jeziora, wzniesiono murowany z czerwonej cegły neogotycki kościół p.w. św. Antoniego. Świątynia posiada dobudowaną od strony zachodniej wieżę, zwieńczoną kilkunastometrową iglicą z sygnaturką. Odkrywa wewnątrz sklepienie drewnianym belkowym stropem, ambonę z piaskowca z 1896 r. oraz konfesjonał w kształcie tronu.

(30,9 km) Klonowo-jaworową aleją biegnącą w kierunku wschodnim do wioski KĄDZIELNIA, opuszczamy JUCHOWO. Wstęga asfaltowej drogi tnie na przestrzał, rozhuśtany pagórkowaty krajobraz. Osamotnione kępy drzew na szczytach pagórków podkreślają malowniczość terenu. **(33,5 km)** Klonowo-jaworowa aleja urywa się na skraju niewielkiej wioski KĄDZIELNIA, usadowionej na zach. zboczu doliny rzeczki NIZICY.

(33,8 km) Przejeżdżamy betonowy most, spinający oba brzegi wodnego ciek. Zaraz za mostem na NIZICY, zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSEŃTY” łączy się z czarnym szlakiem rowerowym „NIZICA”. Rozpoczyna się długi podjazd na dominujące nad okolicą, pasmo wzniesienia moreny czołowej, porośnięte iglastym lasem.

(34,7 km) Osiągamy kulminację wzniesienia, rozpoczyna się długi zjazd.

(35,1 km) Z prawej strony, ponad wierzchołkami sosen góruje drewniana wieża obserwacyjna, widoczna w promieniu ok. 20 km. **(35,7 km)** Wjeżdżamy do wioski KUCHAROWO, położonej pośród łąk i pól. Rozstajemy się z czerwonym szlakiem rowerowym „NAD JEZIORO CIEMINO”. **(35,9 km)** Przejeżdżamy obok zabudowy leśnictwa KUCHAROWO i opuszczamy wioskę.

(36,1 km) Nitka wąskiej asfaltowej drogi obsadzona jesionami wynosi nas z KUCHAROWA w kierunku wioski MOSINA. Od południa na grzbiecie rozległego widać osadę GRZYWNIK. Za wzniesieniem GRZYWNIKA widać fragment Jeziora Ciemino.

(38,0 km) Jesionową aleją przejeżdżamy obok Zakładu Rolnego „AGRO-MEAT” i osiągamy zabudowania dużej wioski MOSINA. Na płn.-zach. od wioski rozciąga się BAGNO WIELKIE, obszar rozległych łąk i torfowisk.

(39,4 km) Na rozwidleniu asfaltowych dróg, przy przydrożnym, metalowym krzyżu w MOSINIE zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSEŃTY” skręca w prawo, w kierunku płd.-wsch., rozstając się z czarnym szlakiem rowerowym „NIZICA”. (40,9 km) Pośród rozległego obszaru pól i łąk, szlak rowerowy dociera do kilku gospodarstw kolonii MOSINA. Za kolonią w towarzystwie starych dębów, wjeżdżamy dość długim podjazdem do lasu sięgającego aż pod SZCZECINEK.

(42,2 km) Skręcamy w lewo, w drugą leśną drogę o nawierzchni żuźlowej, zmierzającą na płn.-wsch. w stronę ŚWIĄTEK. Zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSEŃTY” łączy się tu z biegnącym w przeciwnym kierunku, czarnym szlakiem rowerowym „NIZICA”.

(43,0 km) Podjeżdżamy na grzbiet wzniesienia i zjeżdżamy w dół. Po prawej stronie w leśnej gęstwinie skryły się bunkry - elementy umocnień WAŁU POMORSKIEGO. (43,0 km) Przemykamy obok bunkra usytuowanego z prawej strony drogi. W tym miejscu przecinamy pas umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Dalszy ciąg umocnień ciągnie się wzdłuż szlaku po lewej stronie, w kierunku jeziora WILCZKOWO. (44,9 km) Przed nami trzecia z kolei śródleśna dolinka dnem, której płynie struga do jeziora WILCZKOWO. Zielony i czarny szlak rowerowy, łączy się z żółtym szlakiem rowerowym „ZACZAROWANE PEJZAŻE”, skręcającym w odbijającą, w prawo żuźlową drogę zmierzającą do SITNA.

(45,0 km) Z lewej strony za strugą położony jest rezerwat leśno-florystyczny „DĘBY WILCZKOWSKIE” o pow. 1,62 ha, utworzony w 1974 roku. Ochroną objęto 150 letni starodrzew dębowy, ze stanowiskiem rzadkiej rośliny złoci pochwołistnej. (45,4 km) Na skraju rezerwatu przy szlaku rośnie stara lipa - pomnik przyrody.

(46,0 km) Kamienistą drogą wydostajemy się z lasu. 46,5 km Przed nami dzielnica ŚWIĄTKI. Nawierzchnia drogi zmienia się na asfaltową. (47,0 km) Przed stawem, zbacza w lewo żuźłowa droga prowadząc w stronę pobliskiego punktu początkowego, ścieżki przyrodniczej „LAS KLASZTORNY” o długości 3,9 km. W pięknym bukowym lesie, pośród pagórków, między jeziorami TRZESIECKO i WILCZKOWO, czeka na turystów wiele niezapomnianych wrażeń.

(47,1 km) Przemykając przez ŚWIĄTKI, mijamy Zespół Szkół nr 6. Opuszczamy ŚWIĄTKI. Wzdłuż płd. zbocza wzgórza MARIENTRON, asfaltowa droga opada gwałtownie w dół. (47,6 km) Wjeżdżamy w ulicę SZCZECIŃSKĄ. (47,7 km). Przed LIPOWYM POTOKIEM, płynącym z jeziora LIPNO do jeziora TRZESIECKO, przedostajemy się przez chodnik i gruntową ścieżką jedziemy wzdłuż linii brzegowej jeziora.

(47,8 km) Mijamy kładkę u ujścia LIPOWEGO POTOKU do jeziora TRZESIECKO. W tym miejscu zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSETY” łączy się z niebieskim szlakiem rowerowym „DOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO”.

(48,9 km) Dojeżdżamy do niestrzeżonego kąpieliska u podstawy dużego półwyspu. (49,1 km) Przemieszczając się parkową alejką, dostrzegamy na wzgórzu wieżę widokową, zbudowaną z ciosanego kamienia w 1910 r. Objeżdżamy jeziorną zatokę z WYSPĄ ŚLUSARSKĄ i żuźłową alejką parku miejskiego przejeżdżamy obok krytej pływalni, hali sportowej „ŚLUSARNIA” oraz kompleksu budynków OSiR.

(50,1 km) Przy stadionie piłkarskim im. Kazimierza Lisa mijamy 5 potężnych dębów.

(50,5 km) Zbliżamy się do WYCIĄGU DO NART WODNYCH połączonego z plażą miejską i wypożyczalnią sprzętu pływającego. **(50,7 km)** Jesionową alejką docieramy do drewnianego pomostu, z którego odbija statek pasażerski „JADWIGA” oraz tramwaj wodny „BAYERN”. **(50,8 km)** Po drugiej stronie rzeki NIEZDOBNEJ (NIZICY) uchodzącej, z jeziora TRZESIECKO, usytuowany jest zamek książąt pomorskich. Południowe skrzydło pochodzi z XIV w. Przebudowany na początku XVII w. przez kilkadziesiąt lat stanowił t.z.w. wdowie wiano żon zmarłych książąt. **(50,9 km)** Dalej szlak rowerowy przedostaje się przez betonowy most na rzece NIEZDOBNEJ. Widać stąd gmach szkoły muzycznej z 1902 r. i neogotycki kościół p.w.

N.N.M.P. zbudowany w latach 1905-1908, z wysoką 78 metrową wieżą.

(51,0 km) Przy drugim skwerze z fontanną znajduje się muszla koncertowa, a nad brzegiem jeziora budynki Szczecineckiej Lokalnej Organizacji Turystycznej

(51,1 km) Zielony szlak rowerowy „DOLINA PARSEŃTY” osiąga punkt węzłowy szlaków rowerowych przy Liceum Ogólnokształcącym im. Ks. Elżbiety, nad brzegiem jeziora TRZESIECKO.[ckeditor_pg_embed:1563]

NIZICA

SZCZECINEK - ŚWIĄTKI - JELENINO - PRZYJEZIERZE - JELEŃ - CIEMINO - ŁĄCZNO - KĄDZIELNIA - KUCHAROWO - MOSINA - DĘBOWO - SZCZECINEK

Długość szlaku - 42,2 km. Oznakowany czarnym prostokątem w kolorze szlaku oraz czarną sylwetką roweru na tle białego, kwadratowego pola. Początek i koniec szlaku w punkcie węzłowym 5 szlaków rowerowych w SZCZECINKU. NIZICA prawobrzeżny dopływ GWDY, wypływa z jeziora CIEMINO. Przepływa przez 4 jeziora: MAŁY RADACZ, RADACZ, TRZESIECKO i WIELIMIE. Czarny szlak rowerowy "NIZICA", trzykrotnie przecina nurt NIZICY, na obszarze miasta zwanej NIEZDOBNA. Napotyka 5 jezior: TRZESIECKO, ŚWIDNO, SARCZE, JELEŃ i CIEMINO. Podąża obrzeżem dwóch rezerwatów przyrody "DĘBY WILCZKOWSKIE" i "BAGNO CIEMINO Pomędzy KĄDZIELNIĄ i KUCHAROWEM pokonuje imponująco wypiętrzone pasmo wzniesienia moreny czołowej. 0,0 km Budynek Liceum Ogólnokształcącego Czarny szlak rowerowy "NIZICA" zaczyna się w punkcie styku ul. Ks. Elżbiety z linią brzegową jeziora TRZESIECKO. Wraz ze szlakami rowerowymi: niebieskim "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO", zielonym "DOLINA PARSEŃTY" i żółtym "ZACZAROWANE PEJZAŻE", zmierza alejkami miejskiego parku, wzdłuż wschodniego brzegu jeziora TRZESIECKO.

(0,2 km) Mijamy Budynek Szkoły Muzycznej im. O. Kolberga. Przedostajemy się po betonowym moście na drugą stronę rzeki NIEZDOBNEJ. Na przeciwległych brzegach rzeki usytuowane są, zamek książąt pomorskich i budynek szkoły muzycznej z 1902 roku, a za nim neogotycki kościół p.w. N.N.M.P. W miejscu, z którego wypływa z jeziora TRZESIECKO rzeka Nizica, widzimy najstarsze, XIV wieczne, południowe skrzydło zamku, wzniesionego niegdyś na przybrzeżnej wyspie. Parkowymi alejkami obok pomostu - przystani statku wycieczkowego Jadwiga i Szczecineckiego Tramwaju Wodnego Bayern, wyciągu do nart wodnych, dojeżdżamy do stadionu piłkarskiego w kompleksie obiektów OSiR. Nadjeziorną alejką przemylimy obok hali sportowej "ŚLUSARNIA" i krytej pływalni. Objeżdżamy dużą jeziorną zatokę z WYSPĄ

ŚLUSARSKĄ.

(2,0 km) Osiągamy podnóże WZGÓRZA PRZEMYSŁAWA (BISMARCKA) z posadowioną na nim wieżą widokową, zbudowaną w 1910 roku z granitowych prostopadłościanów i cegły. (2,2 km) Na cyplu u podstawy dużego półwyspu natykamy się na niestrzeżone kąpielisko. (3,3 km) Gruntową ścieżką docieramy do wpływu LIPOWEGO POTOKU w płd. krańcu jeziora TRZESIECKO. Za kładką na rzeczce, u podnóża wzgórza MARIENTRON, na którym znajdował się dawniej kościół i klasztor augustianów, rozstajemy się z niebieskim szlakiem rowerowym. Razem z pozostałymi szlakami objeżdżamy wzgórze, piętrzące się 19 m ponad poziomem wody w jeziorze.

(3,7 km) Przy wjeździe do dzielnicy ŚWIĄTKI dostrzegamy ciekawą ekspozycję nieużywanego już dziś sprzętu rolniczego. W głębi, na skraju wysokiej, nadbrzeżnej skarpy jeziora TRZESIECKO, stoi bezstylowy dwór.

(4,2 km) Żużłowa droga odbija w prawo do pobliskiego punktu początkowego, ścieżki przyrodniczej "LAS KLASZTORNY" o dł. 3,9 km.

(5,8 km) Rezerwat DĘBY WILCZKOWSKIE Za wioską w lesie, stajemy u wrót leśno-florystycznego rezerwatu przyrody "DĘBY WILCZKOWSKIE". Potężna lipa, pomnik przyrody strzeże wjazdu do 150 letniego, dębowego starodrzewia. Obszar chroniony prawem o pow. 1,62 ha, ustanowiono w 1974 roku. Ochronie podlega również rzadka roślina, złoć pochwołistna. 6,2 km Na obrzeżu rezerwatu, za strugą płynącą do jeziora WILCZKOWO, żółty szlak rowerowy "ZACZAROWANE PEJZAŻE" oddala się na lewo w kierunku SITNA. Czarny szlak rowerowy "NIZICA" wraz z zielonym "DOLINA PARSĘTY" podąża dalej żużłową, leśną drogą przez kolejne dwie doliny.

(8,1 km) W trakcie długiego podjazdu przecina linię umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Mija bunkier usytuowany z lewej strony przy drodze. (8,9 km) Skręca w lewo do drogi, prowadzącej do JELENINA. Rozstaje się z zielonym szlakiem rowerowym "DOLINA PARSĘTY".

(9,1 km) Na skraju lasu ponownie przecina ciąg umocnień WAŁU POMORSKIEGO. (9,3 km) Mija leśne miejsce postoju i leśniczówkę JELENINO.

(10,0 km) Przedostaje się przez przejazd kolejowy na linii SZCZECINEK - STARGARD SZCZECIŃSKI, obok przystanku PKP, JELENINO.

(11,7 km) W wiosce JELENINO, za neogotyckim kościołem p.w. Niepokalanego Poczęcia N.M.P. z 1887 roku, skręcamy w lewo, w polną drogę, kierując się wśród pól, na płd.-zach., osiągamy pierwsze zabudowania wioski PRZYJEZIERZE.

(13,9 km) Docieramy nad brzeg jeziora ŚWIDNO przy niestrzeżonym kąpielisku. Wraz z czerwonym szlakiem rowerowym z BORNEGO SULINOWA "NAD JEZIORO CIEMINO", podążamy nadbrzeżną ścieżką na południe. Wzdłuż brzegu jezior ŚWIDNO i SARCZE (łąčna pow. 66 ha), oddzielonych nie do końca groblą, dojeżdżamy do niestrzeżonego kąpieliska z pomostami, przy O.W. "SIRCOM" TP S.A., w JELENIU.

(14,8 km) Za ośrodkiem rozstajemy się z czerwonym szlakiem rowerowym. Przedostajemy się przez gminne miejsce biwakowe nad jeziorem SARCZE. Wydstajemy się na szosę, wiodącą przez wioskę JELEŃ.

(15,5 km) Na pagórku, przy brzegu zarastającego jeziora JELEŃ (pow. 17,9 ha, gł. 2,2 m), stoi w gęstwinie starodrzewia, ryglowy kościół p.w. M.B. Nieustającej Pomocy, zbudowany w latach 1760 - 1770.

(15,8 km) W południowym końcu wioski skręcamy w prawo w wąską nitkę asfaltowej drogi. Pokonujemy liczne pagórki na trasie do wioski CIEMINO. (18,2 km) Na skraju lasu, towarzystwa zaczyna ponownie nam dotrzymywać czerwony szlak rowerowy "NAD JEZIORO CIEMINO".

(18,4 km) Wprost z lasu wjeżdżamy do letniskowej wioski CIEMINO rozlokowanej przy południowej zatoce jeziora CIEMINO (pow. 241,7 ha, gł. 13,4 m, 2 wyspy).

(19,3 km) Przy samotnym gospodarstwie, na lewo od szlaku, rosną dwa potężne dęby o obw. pnia 6 m. 20,0 km Przecinamy linię umocnień WAŁU POMORSKIEGO, ciągnącego się na południe, przez pobliską grupę warowną "GÓRĘ ŚMIADOWSKĄ" z 250 metrami podziemnych korytarzy, łączących bojowe schrony. (20,4 km) W cieniu pięknej, lipowej alei, zdobywamy kolejne pagórki z rozrzuconymi gospodarstwami wioski ŁĄCZNO.

(20,7 km) Serpentyną asfaltowej drogi osiągamy grzbiet wypiętrzenia terenu, z posadowionym, neogotyckim kościołem p.w. Michała Archanioła z II poł. XIX w. (21,5 km) Na wysokości jeziora ŁĄCZNO (pow. 44,9 ha, gł. 8,2 m, 3 wyspy) uwięzionego w przepastnie głębokiej dolinie, skręcamy w prawo, na płn. w drogę z betonowych płyt. Trasę podróży znaczą stare dęby. W kierunku jeziora CIEMINO rozciąga się piękny widok z kościołem na wzniesieniu.

(23,1 km) Na rozwidleniu dróg za koloniami ŁĄCZNO czarny szlak rowerowy "NIZICA" rozstaje się z czerwonym szlakiem "NAD JEZIORO CIEMINO". Zmierza na półn.-wsch., ku ciemnej ścianie lasu.

(23,5 km) Leśną, gruntową drogą podąża skrajem leśno-torfowiskowego rezerwatu przyrody "BAGNO CIEMINO", utworzonego w 1997 roku, na powierzchni 466,51ha. Ochronie podlega charakterystyczny dla POJEZIERZA DRAWSKIEGO, leśno-torfowiskowy ekosystem.

(25,1 km) Za przejazdem kolejowym ocieramy się o pozostałości osady ZAMĘCIE. Przecinamy nurt wąskiej rzeczki NIZICY. (25,9 km) Na rozwidleniu dróg przed lasem kierujemy się na lewo. Drogą obsadzoną dębami zmierzamy obrzeżem lasu i doliny NIZICY. (27,3 km) Przy moście na rzece, naprzeciwko wioski KĄDZIELNIA, skręcamy w prawo w nitkę asfaltowej drogi, pnącej się po zalesionym zboczu wzniesienia moreny czołowej. Dołączają do nas zielony szlak rowerowy "DOLINA PARSETY" i jeszcze raz, czerwony "NAD JEZIORO CIEMINO".

(28,4 km) Na grzbiecie wzniesienia zaczyna się długi zjazd. Z prawej strony, widoczna w promieniu 20 km, leśna, drewniana wieża obserwacyjna.

(29,0 km) W wiosce KUCHAROWO położonej wśród łąk i pól za polodowcowym wzniesieniem, rozstajemy się z czerwonym szlakiem rowerowym "NAD JEZIORO CIEMINO". Jesionowa aleja znaczy szlak w stronę wioski MOSINA, rozciągniętej nieopodal BAGNA WIELKIEGO, w krainie wieczornych mgieł.

(32,9 km) Na rozwidleniu asfaltowych dróg, przy przydrożnym krzyżu w MOSINIE, rozstajemy się z zielonym szlakiem rowerowym "DOLINA PARSETY". Mknijemy prosto, na półn.-wsch. do TRZESIEKI.

(34,8 km) Przecinamy nurt NIZICY noszącej na tym odcinku nazwę KANAŁU RADACKIEGO. 35,3 km Przejeżdżamy obok nielicznych zabudowań DĘBOWA.

(37,2 km) Na skrzyżowaniu dróg, przy przydrożnym krzyżu czarny szlak rowerowy "NIZICA" skręca w prawo w kierunku centrum SZCZECINKA. Dołącza do niego, czerwony szlak rowerowy "SZCZECINECKIE JEZIORA".

Przed LASKIEM ZACHODNIM wjeżdżamy w granice miasta SZCZECINKA. W zatoce, przy niestrzeżonym kąpielisku, nawierzchnia przybrzeżnej leśnej ścieżki, zmienia się na gruntową.

(39,1 km) Bunkier - fragm. Wału Pomorskiego Na wysokości drugiego cypla przecinamy pasmo umocnień WAŁU POMORSKIEGO. W kierunku płn. rozmieszczone są żelbetonowe schrony.

(39,4 km) Na cyplu porośniętym brzoza przejeżdżamy pomiędzy niestrzeżonym kąpieliskiem a campingiem. 39,7 km Za pobliską ul. T. Kościuszki usytuowana jest Szczecinecka Kalwaria. Wokół kościoła p.w. Świętej Rozalii i Matki Bożej Miłosierdzia z Ostrej Bramy, zbudowanego w latach 90 XX w. umiejscowione są stacje drogi krzyżowej. (40,1 km) Lipowa aleja wyznacza szlak obok niestrzeżonego kąpieliska "Kołki" i drugiego na wysokości SAPIK.

(41,1 km) Przemykamy obok hotelu "RESIEDENCE". 41,3 km Za nadwodną restauracją "JOLKA" dołącza ostatni już szlak rowerowy - żółty - "ZACZAROWANE PEJZAŻE".

(41,4 km) W towarzystwie starych dębów i jesionów przejeżdżamy obok WYSPY ŁABĘDZIEJ, połączonej drewnianym mostkiem z lądem.

(42,2 km) Aleją jesionów zbliżamy się do punktu węzłowego szlaków rowerowych, przy budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Ks. Elżbiety. Nad brzegiem jeziora TRZESIECKO kończymy naszą podróż.[ckeditor_pg_embed:1566]

ZACZAROWANE PEJZAŻE

SZCZECINEK - ŚWIĄTKI - SITNO - DZIKI - TUROWO - WILCZE LASKI - KRUSZKA - LOTYŃ - DRZEWICE - WOJNOWO - DĘBOWO - DRAWIEŃ - ŻÓŁTNICA - BUCZEK - CZARNOBÓR - SZCZECINEK

Długość szlaku - 51,7 km. Oznakowany żółtym prostokątem w kolorze szlaku oraz czarną sylwetką roweru na tle białego, kwadratowego pola. Początek i koniec szlaku w punkcie węzłowym 5 szlaków rowerowych w SZCZECINKU.

(0,0 km) Budynek Liceum Ogólnokształcącego W punkcie węzłowym szlaków rowerowych w miejskim parku, w punkcie styku ul. Ks. Elżbiety z linią brzegową jeziora TRZESIECKO, rozpoczynamy podróż żółtym szlakiem rowerowym "ZACZAROWANE PEJZAŻE". Alejkami miejskiego parku kierujemy się na południe wzdłuż linii brzegowej jeziora. W towarzystwie innych szlaków rowerowych, niebieskiego "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO", czarnego "NIZICA" i zielonego "DOLINA PARSETY" mijamy dwa skwery z fontannami.

(0,2 km) Budynek szkoły muzycznej Przedostaje się po betonowym moście na drugą stronę rzeki NIEZDOBNEJ. Na przeciwległych brzegach rzeki usytuowane są, zamek książąt pomorskich i budynek szkoły muzycznej z 1902 roku, a za nim neogotycki kościół p.w. N.N.M.P. z 78 metrową wieżą z lat 1905 - 1908. (0,3 km) U ujścia NIEZDOBNEJ z jeziora TRZESIECKO dostrzegamy południowe, najstarsze skrzydło zamku z XIV w. Nadbrzeżnymi, parkowymi alejkami przemycamy obok pomostu - przystani statku spacerowego Jadwiga i Szczecineckiego Tramwaju Wodnego Bayern, plaży miejskiej, zespołu obiektów Ośrodka Sportu i Rekreacji, halą sportową "ŚLUSARNIA" i krytą pływalnią.

(2,0 km) Objeżdżamy dużą zatokę z WYSPĄ ŚLUSARSKĄ. Docieramy do podnóża WZGÓRZA PRZEMYSŁAWA z widokową wieżą, zbudowaną w 1910 roku.

(3,3 km) Ścieżką wijącą się przy lustrze wody docieramy do kładki na LIPOWYM POTOKU, uchodzącym do jeziora TRZESIECKO w jego południowym końcu. Rozstajemy się z niebieskim szlakiem rowerowym "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO". Wydostajemy się z jeziornej doliny. Asfaltową drogą objeżdżamy nadjeziorne wzgórze MARIENTRON, piętrzące się 19 m ponad poziomem wody w jeziorze. W XIV i XV wieku na wierzchołku wzniesienia stał kościół i klasztor augustianów.

(3,7 km) Wjeżdżamy pod dość strome wzniesienie, mijając po lewej stronie budynku Zespołu Szkół nr 6. W prawo odbija żułłowa droga do pobliskiego punktu początkowego ścieżki przyrodniczej "LAS KLASZTORNY", o dł. 3,9 km. Za ŚWIĄTKAMI żółty szlak rowerowy podąża na płd.-zach.

(5,8 km) docieramy do Rezerwatu DĘBY WILCZKOWSKIE. Wita nas omszały strażnik, stara lipa - pomnik przyrody, stoi na granicy tego rezerwatu przyrody. Na chronionym obszarze o pow. 1,62 ha, utworzonym w 1974 roku, występuje 150 letni dębowy starodrzew oraz stanowisko rzadkiej rośliny, złoci pochwołistnej.

(6,2 km) Za strugą, na obrzeżu rezerwatu żółty szlak "ZACZAROWANE PEJZAŻE" skręca w lewo na płd. w stronę SITNA. Rozstaje się z czarnym i zielonym szlakiem rowerowym. Opuszcza las przedostaje się przejazdem przez linię kolejową SZCZECINEK - STARGARD SZCZECIŃSKI.

(8,7 km) Poprzez pofalowany obszar pól dociera do neogotyckiego kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z lat 1870 - 80, w wiosce SITNO. 9,0 km Klonowo-jaworowa aleja wynosi nas w stronę DZIKÓW na imponujące wzniesienie z przepięknym widokiem na dwa polodowcowe jeziora: RYBNO (pow.10 ha) i ROKITNO

(pow. 9,5 ha). Wypełniają one środkową dolinę w KRAINIE TRZECH DOLIN. Pozostałe dwie doliny tworzą: jezioro TRZESIECKO, bezimienne oczko wodne i jezioro LIPNO, połączone nurtem LIPOWEGO POTOKU, oraz jezioro KOPIEL, bezimienne oczko wodne, jezioro DZICZE, RYMIERZEWO, PRZEŁĘG i KNIEWO połączone rzeką PŁYTNICĄ.

(10,8 km) Przedostajemy się na przeciwległe wschodnie zbocze ciągu dolin skąd podziwiamy pejzaż z pobłyskującą taflą jeziora KOPIEL (141,4 m n.p.m., pow. 14,6 ha, gł. 3,4 m). 12,3 km Wstęgą asfaltowej drogi obsadzonej jaworami i klonami dojeżdżamy do wioski DZIKI. Na rozwidleniu dróg skręcamy w lewo na płn.-wsch. do TUROWA. Odbijając od szlaku na dno doliny z jeziorami DZICZE i RYMIERZEWO, odnajdujemy na początku tego drugiego niestrzeżone kąpielisko oraz miejsce biwakowe Nadleśnictwa Okonek. Za międzyjeziornym przesmykiem w DZIKACH znajduje się gospodarstwo agroturystyczne "DWOREK".

(15,3 km) Na rozstaju dróg, przy przydrożnej kapliczce, obok stacji PKP w TUROWIE, kierujemy się na prawo do WILCZYCH LASKÓW. Warto jednak zajechać do TUROWA, gdzie na wzniesieniu stoi neogotycki kościół p.w. św. Józefa z 1879 r. a nieopodal tkwi przy stawie neogotycki pałac z 1896 roku. (16,3) km Topolową aleją oddalamy się od wioski TUROWO. Mijamy osadę SPOTKANIE.

(19,7 km) W wiosce WILCZE LASKI, u zbiegu dróg, stoi neogotycki kościół p.w. Wszystkich Świętych z 1894 roku. W prawo, zbacza droga do ruin neogotyckiego pałacu z II poł. XIX w. z pozostałością naturalistycznego parku. Jadąc dalej można odnaleźć przed ścianą lasu nieczynne lotnisko. Żółty szlak rowerowy skręca przy kościele na lewo, na wschód do LOTYNIA. Wstęgą lipowej, a potem klonowo-jaworowej alei przemykamy przez szachownicę pól, pomiędzy samotnymi koloniami. 22,1 km Napotykamy osamotnioną osadę KRUSZKĘ. 23,4 km Przejeżdżamy na wysokości stacji PKP LOTYŃ, na linii kolejowej SZCZECINEK - PIŁA.

(25,4 km) W wiosce LOTYŃ odnajdujemy wśród zwartej zabudowy, szkieletową konstrukcję pięknego kościółka p.w. Wniebowzięcia N.M.P. z 1794 r. Zarówno wystrój wnętrza, jak i otoczenie ze starymi nagrobkami HERTZBERGÓW - ARCEMBERSKICH, są godne wyjątkowej uwagi.

(25,7 km) Za świątynią, przy rozwidleniu asfaltowych dróg, rozciąga się podworski park z wieloma ciekawymi drzewami: dębami, bukami, jaworami, świerkami, grabami czy lipami. Z LOTYNIA żółty szlak rowerowy kieruje się na płn.-wsch. w

stronę DRAWIENIA.

(28,7 km) Lipowa, a następnie jesionowa aleja wyznacza szlak, w lekko pofalowanym obszarze żyznych pól, w pobliżu małej wioski DRZEWICE. Niektóre zabudowania wyróżniają się elementami konstrukcji szkieletowej. 29,4 km W pejzażu pól jaśniej pobelone ściany rozrzuconych wiejskich zabudowań wioski WOJNOWO. Zwracają uwagę charakterystycznymi motywami konstrukcji szkieletowej i dachami z czerwonej dachówki. (30,1 km) Od kapliczki w WOJNOWIE - WYBUDOWANIE brzoza i dalej jesionowa aleja zmierza na skraj pradoliny rzeki GWDY.

(31,9 km) Z wstęgi asfaltowej drogi roztaczają się odległe, przymglone perspektywy w kierunku wschodnim, na bezkres iglastych borów. (32,3 km) Żółty szlak rowerowy "ZACZAROWANE PEJZAŻE" gwałtownie opada po zboczu pradoliny do wioski DRAWIENI.

(33,2 km) Kościół w Drawieniu Wzdłuż przypałacowego parku, z częściowo zachowaną neogotycką kapliczką - mauzoleum, dojeżdżamy do ryglowego kościoła p.w. M.B. Różańcowej z 1695 roku.

(33,5 km) Za DRAWIENIEM odkrywają się interesujące, rozległe krajobrazy. (34,5 km) Klonowo-jaworową aleją przedostajemy się przez głęboką dolinę rzeczki OSOKI, dopływu GWDY.

(36,4 km) Wśród domostw wioski ŻÓŁTNICY uwagę przykuwa szachownica ścian ryglowego kościoła p.w. M.B. Częstochowskiej z 1821 r. W wolno stojącej drewnianej dzwonnicy umieszczone są dwa dzwony. Jeden z nich, z brązu, gotycki z 1556 roku jest najstarszym w okolicy. ŻÓŁTNICĘ opuszczamy w kierunku płn.-zach., w stronę SZCZECINKA. 39,6 km Za osadą BUCZEK zagłębiamy się w mieszany CZARNOBORSKI LAS. Przedostajemy się przez granicę miasta SZCZECINKA.

(41,1 km) Od śródleśnego rozwidlenia asfaltowych dróg podążamy na płn.-wsch., do CZARNOBORU. Podziwiamy piękne partie bukowego drzewostanu. (42,8 km) Nad brzegiem jeziora LEŚNEGO (143,8 m n.p.m., pow. 16,67 ha) mijamy siedzibę Nadleśnictwa Czarnobór. 42,9 km Przy przydrożnym drewnianym krzyżu, obok pola biwakowego Nadleśnictwa Czarnobór, skręcamy w lewo wzdłuż brzegu jeziora z niestrzeżonym kąpieliskiem.

(43,2 km) Nadjeziorną skarpe porastają dwa stare dęby - pomniki przyrody.

(43,6 km) Za ostatnimi zabudowaniami kończy się wstęga asfaltowej drogi i urywa ściana lasu. Gruntowa droga wiedzie wśród pagórków, obok ceglanej stacji transformatorowej, dwóch samotnych gospodarstw, do przejazdu na linii kolejowej SZCZECINEK - CHOJNICE. Z wyniesień terenu rozległe widoki na miasto SZCZECINEK.

(46,5 km) Za drugim przejazdem kolejowym, na linii SZCZECINEK - MIASTKO, zwracamy się na lewo, w kierunku zachodnim.

(47,8 km) Przy przejeździe kolejowym, na linii kolejowej SZCZECINEK - KOŁOBRZEG, przedostajemy się przez szosę SZCZECINEK - GWDA, w ulicę Rybacką. Przejeżdżamy drogą pomiędzy oczyszczalnią ścieków, a ogródkami pracowniczymi.

(49,1 km) Za przejazdem kolejowym na linii SZCZECINEK - GRZMIĄCA, kontynuujemy podróż ulicą Wodociągową. (49,6 km) Pomnik żołnierzy napoleońskich. Przejeżdżamy obok WZGÓRZA STODÓŁ (św. Jerzego) z wieżą wodociągową.

(49,7 km) Zbór Ewangelicko - Augsburski Przy kaplicy przedpogrzebowej z początku XX w., obecnie Zboru Ewangelicko - Augsburskiego, skręcamy w prawo w ul. Szafera.

(50,7 km) Ulicami: Szafera i Zieloną, dojeżdżamy do skrzyżowania z ul. Koszalińską. Wraz z czerwonym szlakiem rowerowym "SZCZECINECKIE JEZIORA" podążamy ul. Jeziorną ku linii brzegowej jeziora TRZESIECKO.

(51,0 km) Od przybrzeżnej restauracji "JOLKA" zwracamy się alejkami miejskiego parku do punktu węzłowego. Mijamy WYSPĘ ŁABĘDZIĄ połączoną z lądem drewnianym mostkiem oraz przystań wodną.

(51,7 km) Jesionową aleją docieramy do budynku Liceum Ogólnokształcącego i kończymy podróż żółtym szlakiem "ZACZAROWANE PEJZAŻE".[ckeditor_pg_embed:1567]

SZLAKI KAJAKOWE

SZLAK KAJAKOWY "GWDA"

DREŻNO - J.STUDNICA - ORAWKA - J.WIERZCHOWO - STARE WIERZCHOWO - J.SMOLĘSKO - SPORE - J.WIELIMIE - GWDA WIELKA - JELENI RUCZAJ -

GOŁĘBIEWO - LUBNICKI MŁYN

Rzeka GWDA o długości 145 km to najdłuższy prawobrzeżny dopływ NOTECI. Wypływa z jeziora STUDNICA (DREŻNO) na wysokości 139,4 m n.p.m. Płynąc dalej na południe, uchodzi w miejscowości UJŚCIE do Noteci. Spośród rzek POMORZA ZACHODNIEGO posiada największe dorzecze o powierzchni 4943 km². Gwda posiada również liczne dopływy, będące bardzo atrakcyjnymi szlakami kajakowymi. Należą do nich: NIZICA, DOŁGA, CZERNICA, SZCZYRA, DEBRZYŃKA, PŁYTNICA RURZYCA, PIŁAWA i GŁOMIA. Cały szlak kajakowy można przepłynąć w 7-8 dni. W przewodniku został opisany górny 45 kilometrowy odcinek rzeki GWDY, położony prawie w całości, w granicach gminy Szczecinek. Zaczyna się od jeziora STUDNICA, a kończy przy LUBNICKIM MŁYNIE. Na przepłynięcie tego fragmentu rzeki wystarczą 2-3 dni. Odcinek GWDY od jeziora STUDNICA do połączenia z rzeką DOŁGĄ w wiosce GWDA WIELKA stanowi również część szlaku kajakowego "PĘTLA SZCZECINECKA". W górnym biegu pomiędzy jeziorami STUDNICA i WIELIMIE rzeka GWDA przepływa przez Obszar Krajobrazu Chronionego "JEZIORA SZCZECINECKIE". Niesie wody zaliczane do I klasy czystości.

(145 km) Najdogodniejszym miejscem rozpoczęcia spływów kajakowych szlakiem Gwdy jest Stanica ZHP w wiosce DREŻNO, usytuowana przy brzegu jeziora STUDNICA (DREŻNO). Do DREŻNA można dojechać asfaltową drogą z czterech stron: od SZCZECINKA odległego o 26 km przez STARE WIERZCHOWO oraz od STĘPNIA, BIAŁEGO BORU lub POROSTU. W wiosce znajduje się sklep spożywczy. Stanica należy do Komendy Hufca ZHP im. chor. Zdzisława Piławy 78-400 Szczecinek, ul. Mickiewicza 2, tel. (0-94) 374 23 05. Dysponuje polem namiotowym, domkami campingowymi, stołówką, natryskami oraz kąpieliskiem z pomostem. Od Stanicy trasa szlaku kajakowego wiedzie ku płn.-zach. końcowi rynnowego jeziora STUDNICA. Na jeziorze STUDNICA łączą się i zbiegają razem dalej dwa szlaki kajakowe "GWDA" i "PĘTLA SZCZECINECKA". W środkowej części jeziora brzegi stają się wysokie. Porasta je sosnowy las. 143,0 km Przy wypływie rzeki GWDY z jeziora STUDNICA umiejscowiony jest po lewej stronie Ośrodek Wypoczynkowy "ORAWKA" tel. ORAWKA

(0-94) 375 77 94 tel. Koszalin (0-94) 345 14 74. Ośrodek dysponuje domkami campingowymi oraz sprzętem pływającym. Pod betonowym mostkiem w letniskowej osadzie ORAWKA, przepływamy przez wąski przesmyk między jeziorami STUDNICA i WIERZCHOWO. Zaraz za mostkiem, z prawej i lewej strony płytkiej rzeczki GWDY, zlokalizowane są miejsca biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek.

(142,9 km) Wyływem o piaszczystym dnie przedostajemy się na jedno z najbardziej malowniczych i czystych jezior Pojezierza Drawskiego - J. WIERZCHOWO (139,0 m n.p.m., pow.731 ha, gł.26,5 m, dł.5,2 km, maks.szer.2,3 km). Kierujemy się na południe wzdłuż wschodniego brzegu. Mijamy jedyną jeziorną wyspę oraz dzika plażę.

(142,2 km) Zaraz za wyspą, przy wschodniej linii brzegowej wznosi się dominująca nad okolicą zalesiona DRAWSKA GÓRA (166,6 m n.p.m.). Do wzniesienia przylegają ramiona wysokiego i stromego wału, dobrze zachowanego grodziska wyżynnego z VIII-IX wieku. Przy płd. podnóżu Drawskiej Góry zlokalizowane jest w sosnowym lesie, obok ciągnących się naturalnych piaszczystych plaż, kolejne miejsce biwakowe - "PIASKI" należące do Nadleśnictwa Szczecinek. Nad jeziorem WIERZCHOWO przy płn.-zach. brzegu, na głęboko wrzynającym się w jeziorną toń półwyspie znajduje się jeszcze jedno, bardzo dobrze zachowane grodzisko wyżynne typu pierścieniowego. Istniało w okresie IX-XI wieku. Grodzisko największe w okolicy, otacza wysoki ziemny wał, przerwany w trzech miejscach. Płynąc na płd., wzdłuż wschodniego miejscami piaszczystego i wysokiego brzegu jeziora WIERZCHOWO, przepływamy obok rozległej piaszczystej plaży na wysokości ukrytych w lesie domków letniskowych.

(140,2 km) Ujście GWDY z jeziora WIERZCHOWO ukryte jest za wąskim pasem przybrzeżnych trzciny u podstawy rozległej zatoki w płd.-zach. części akwenu. Wartkim nurtem rzeki przedostajemy się pośród nielicznych granitowych głazów i pod pozostałością betonowej zastawki. Przy zastawce na lewym brzegu śródleśna polana - gminne miejsce biwakowe.

(138,9 km) Leniwym nurtem o uregulowanym, szerokim korycie, rzeka GWDA przepływa pod półkoliście sklepionym kamiennie-ceglanym mostem w wiosce STARE WIERZCHOWO. Przed mostem po obu stronach rzeki dogodnie miejsca do krótkiego postoju, lub rozpoczęcia spływu. Na lewym brzegu, w odległości 100 metrów znajduje się sklep spożywczy. Drugi sklep spożywczy zlokalizowany jest 300 metrów dalej, obok kościoła. Na południe od STAREGO WIERZCHOWA rzeka GWDA płynie prostymi odcinkami zagłębiając się w rozległy obszar leśny.

(136,7 km) Pośród żywicznych sosnowych borów uchodzi do leśnego jeziora SMOLEŃSKO (SMAUSZ), (138,3 m n.p.m., pow. 60 ha, gł. 4 m, dł. 2,1 km maks. szer. 0,3 km). Jezioro rozciąga się pomiędzy SMOLEŃSKĄ GÓRĄ na zachodzie, a JAMIEŃSKIMI GÓRAMI z kulminacją 168 m n.p.m. po wschodniej stronie.

(136,2 km) U ujścia rzeki GWDY z jeziora SMOLEŃSKO, znajduje się na lewym brzegu miejsce dogodne do krótkiego postoju. W odległości 200 metrów na wschód od wypływu położona jest na śródleśnej polanie osada letniskowa MALECHOWO.

(136,1 km) W odległości 100 metrów od ujścia przepływamy pomiędzy trzema rzędami drewnianych pali po drewnianym moście. Wzdłuż brzegów rzeki, szpalery olsz i leszczyn tworzą zacieniony tunel, wiodący przez leśną głąszę. Rzeka zatacza duży łuk w kierunku wschodnim, ocierając się o wysokie zbocza JAMIĘSKICH GÓR.

(135,0 km) Dopływamy do zastawki z betonowym mostkiem. Prąd w tym miejscu szybki, dno kamieniste, wystają głazy. Pod mostkiem niski stopień wodny. Przy niskim stanie wody kajaki ostrożnie spuścić z nurtem wody. Za zastawką wydostajemy się na skraj lasu i podmokłych łąk. Przepływamy przez obszar MALECHOWSKICH BŁOT.

(131,3 km) Na obrzeżu letniskowej wioski SPORE przepływamy pod betonowym mostem drogowym. Asfaltowa droga zmierza tędy do oddalonego o 15 km Szczecinka. Tuż za mostem, na prawym brzegu dogodne miejsce do rozpoczęcia spływu. W odległym o 200 metrów centrum wioski zlokalizowane są dwa sklepy spożywcze oraz mini bar. W wiosce przy zachodnim brzegu rynnowego jeziora SPORE (137,9 m n.p.m., pow. 90 ha, gł. 7,4 m, dł. 2,8 km, maks. szer. 0,5 km), umiejscowiony jest OW. "Spore 51", tel. 0-502 79 22 77 z domkami campingowymi oraz agroturystyka "ALEX", tel. (0-94) 372 72 67, Spore 50. 131,2 km W odległości 150 metrów za mostem odnajdujemy na lewym brzegu przejście w metalowym ogrodzeniu. Zlokalizowane jest tu pole biwakowe przy O.W. "Wodnik" tel. (0-94) 372 73 00; 0-604 18 77 44. Ośrodek dysponuje domkami campingowymi, stołówką, świetlicą i umywalnią. Za wioską ogarniają nas wysokie, łagodnie nachylone, zalesione zbocza doliny. Zaczyna się przełom górnej GWDY. 130,3 km Dopływamy do betonowego mostu drogowego łączącego fragmenty kamienistych dróg opadających od strony SPOREGO i krzyżówki na wysokości DOBROGOSZCZY. Tuż za mostem rzeka gwałtownie zwęża się i przyspiesza. Masa wody spływa z hukiem po betonowym stopniu wodnym, granitowych głazach, obok fundamentów dawnego młyna wodnego. Kajaki przenosimy 25 metrów z prawej strony mostu za stopień wodny. Jeżeli chcemy rozbić namioty, kajaki przenosimy z lewej strony, bezpośrednio na miejsce biwakowe przed lasem. Teren przy moście stwarza wyjątkowo dogodne warunki do rozpoczęcia lub zakończenia spływu. Za pozostałością młyna wodnego rzeka zagłębia się w las z przewagą iglastego drzewostanu. Wzdłuż zmiennie ukształtowanego, miejscami dojść wysokiego brzegu rosną przeważnie olsze i topole.

Przewrócone w koryto rzeki pnie starych drzew urozmaicają trasę spływu. Nurt wody dość szybki, dno piaszczyste.

(129,6 km) Przedostajemy się pomiędzy nielicznymi głazami, przy kamiennych przyczółkach nieistniejącego mostu. Przy prawym przyczółku rosną dwa potężne, niebosiężne świerki. Atrakcją stanowią znów przegradzające koryto rzeki pnie drzew. Nurt wody zwalnia.

(128,8 km) Kończy się przełom górnej GWDY. Brzegi stają się niskie, zajęte przez bagienne olsy.

(127,5 km) U ujścia rzeki GWDY do ogromnego jeziora moreny dennej - WIELIMIA brzegi są zabagnione, zajęte trzcinowiskiem. Kierujemy się na płd.-wsch. wzdłuż lewego, zatrzciniowego brzegu. Przepływamy obok niewielkiej wysepki z kępą drzew w otoczce trzcin. Na zachód od wysepki, przy zachodnim brzegu jeziora, przerwa wśród pasa oczeretów. Na śródleśnej polanie miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek. Od ujścia płyniemy prosto, cały czas na płd.-wsch. Przy płd.-wsch. piaszczystym brzegu, na płn. od wioski GWDA WLK. położone jest gminne miejsce biwakowe. Jezioro WIELIMIE (132,6 m n.p.m., pow. 1754,6 ha, gł. 5,5 m, dł. 6,4 km, maks.szer. 5 km) jest największym zbiornikiem wodnym w okolicy Szczecinka. Drugim pod względem wielkości na POJEZIERZU DRAWSKIM. Mijamy największą śródjeziorną wyspę w Polsce - "WIELIMSKA WYSPA" - o pow. 96,13 ha. W środkowej części zadrzewionej wyspy zlokalizowane są stawy hodowlane. Jezioro obfituje we wspaniałe okazy sandaczy, szczupaków, węgorzy i leszczy. Do płd. brzegu jeziora przylega miasto Szczecinek i tu też uchodzi doń rzeka NIEZDOBNA (NIZICA). Rzeka NIEZDOBNA przepływa przez centrum Szczecinka i łączy dwa jeziora TRZESIECKO i WIELIMIE. Naprzeciwko ujścia NIEZDOBNEJ do WIELIMIA, na niewielkiej wysepce znajduje się kolonia kormoranów. Zachodnie i w większości płd. brzegi zatrzciniowane, porośnięte szuwarami stanowią ostoję ptactwa wodnego. Wzdłuż wschodniego brzegu na północ od wioski GWDA WIELKA ciągną się naturalne piaszczyste plaże. Piaszczyste dno, niewielka głębokość (średnia głębokość jeziora 1,9 m), wielka przestrzeń wody stwarzają wspaniałe warunki do uprawiania żeglarstwa i windsurfingu. Dawniej powierzchnia jeziora była znacznie większa. W latach 1780-1784 oraz 1866-1868 obniżono znacząco poziom wód, uzyskując nowe tereny pod grunty rolne. Środkowa część jeziora z WIELIMSKĄ WYSPĄ znajduje się na osi umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Żelbetonowe schrony połączone transzejami położone są na płd.-zach. i płn.-wsch. od jeziora.

(121,3 km) Ujście rzeki GWDY z jeziora WIELIMIE wyznaczają dwa kamienne przyczółki. Ziemne wały o wysokości 2 metrów wytyczają koryto rzeki. 120,4 km Wśród łąk i pól dopływamy do betonowego mostu drogowego w wiosce GWDA WIELKA. Na lewym, piaszczystym brzegu, przed mostem dogodne miejsce do rozpoczęcia lub zakończenia spływu. Na prawym brzegu przy zaczynającej się wstędze asfaltowej drogi znajduje się sklep spożywczy - ul. Jeziorna 33; 78-422 GWDA WLK., tel. (0-94) 375 70 75. W centrum wioski jeszcze 3 sklepy spożywcze.

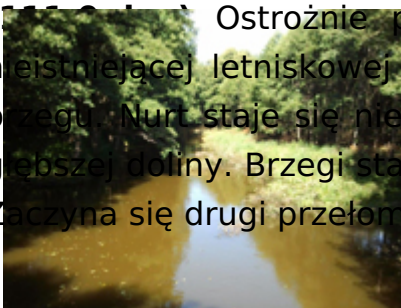
(120,3 km) W odległości 100 metrów za mostem, na prawym brzegu przystań rybacka. Szlak kajakowy zmierza uregulowanym korytem rzeczny. Nad leniwym nurtem wody konary pochylonych wierzb.

(119,9 km) Do GWDY uchodzi lewobrzeżny dopływ , krystalicznie czysta rzeka DOŁGA. **(119,1 km)** Dopływamy do następnego betonowego mostu drogowego, na trasie SZCZECINEK-BIAŁY BÓR. Most łączy dwie wioski GWDE WIELKĄ i GWDE MAŁĄ, położone na przeciwległych brzegach. Na lewym brzegu przed mostem można zatrzymać się na krótki postój. W odległości 100 metrów sklep spożywczy w GWDZIE MAŁEJ. Dalej GWDA płynie w niemalże płaskim terenie pośród pól, łąk i nieużytków. Trasę spływu uatrakcyjniają leżące w poprzek nurtu pnie nielicznych drzew.

(118,0 km) Dolinę GWDY o lekko nachylonych zboczach, przecina parometrowej wysokości nasyp linii kolejowej SZCZECINEK-BIAŁY BÓR. Brzegi rzeki łączy dwudziestometrowej długości wiadukt ze stalowych kratownic, wsparty na kamienno-betonowych przyczółkach. Zagłębiamy się w rozległy, tajemniczy kompleks leśny. Prawy, zachodni brzeg staje się wysoki. Szpalery olsz wzdłuż brzegów wytyczają koryto płynącej zakolami rzeki.

(113,6 km) Przeływamy pod betonowym mostem drogowym, w pobliżu leśniczówki Jeleni Ruczaj, położonej na lewym brzegu. Doliną o niskich brzegach GWDA sunie łagodnymi zakolami. Wzdłuż prawego i lewego brzegu pojawiają się na przemian olsy, trzcinowiska i szuwary. Wschodnią nadrzeczną skarpe porasta sosnowo-dębowo-bukowy drzewostan, poprząkany licznymi krzewami jałowca.

(112,0 km) Ostrożnie przeływamy pod szczątkami drewnianego mostu, obok nieistniejącej letniskowej osady JELENI RUCZAJ pochłoniętej przez las, na prawym brzegu. Nurt staje się nieco szybszy. GWDA wije się wśród trzcinowisk dnem coraz głębszej doliny. Brzegi stają się wysokie, piętrzą się do 15 metrów ponad dno doliny. Zaczyna się drugi przełom rzeki GWDY.

[ckeditor_pg_embed:1572]

(110,1 km) Na lewym brzegu przy wysokiej piaszczystej skarpie, podmywanej wodami, skręcającej pod ostrym kątem rzeki, można zatrzymać się na krótki postój.

(109,5 km) Wspaniałą polodowcową dolinę, przegradza częściowo nasyp linii kolejowej SZCZECINEK - CHOJNICE. Na wysokich, betonowych przyczółkach tkwi stalowa konstrukcja wiaduktu. Kończy się przełomowy odcinek GWDY. Nurt wody staje się powolny, dno doliny szersze. Wzdłuż rzecznoego koryta podmokłe szuwały i rozlewiska. Na wysokim lewym brzegu rośnie mieszany las z przewagą: brzozy, dębu, buka i sosny. Prawy brzeg stanowi niewysoki wał ziemny z usytuowanymi za nim wielokątami stawów hodowlanych. Rzeka charakteryzuje się bardzo małym spadkiem za sprawą spiętrzenia wody tamą i jazem elektrowni wodnej w osadzie GOŁĘBIEWO.

(107,3 km) Małym rozlewiskiem w pięknie rozpostartej dolinie dopływamy do grobli z prawej strony elektrowni wodnej. Obok samotnie rosnącej lipy, można za zgodą właściciela trenu rozbić namioty. Kajaki przenosimy 30 metrów z prawej strony elektrowni. Za GOŁĘBIEWEM, rzeka płynie dość płytką doliną, o brzegach porośniętych olszą i miejscami skupiskami świerków. Dolinę ogarnia sosnowy las. W korycie spotykamy zwalone drzewa. Leśna głusza porusza zmysły. Wzdłuż ciągnącej się po lewej stronie wysokiej i stromej skarpy zbliżamy się do filarów dawnego drewnianego mostu. Tuż za nim znajduje się niebezpieczny próg wodny z betonowymi, prostokątnymi przepustami. Przebiega po nich gruntowa droga do oddalonej o 1,5 km wioski DRAWIEŃ.

(105,8 km) Przed pozostałością drewnianego mostu wydostajemy się na lewy brzeg. Kajaki przenosimy 40 metrów przez leśną drogę, za próg wodny. Przy brzegu mała polana umożliwia zatrzymanie się na krótki postój. Kajakarze rządni wrażeń mogą spłynąć, najlepiej w pojedynkę lewym przepustem. Oto znajdujemy się w miejscu przepięknym i wielce tajemniczym. Na przewężeniu polodowcowej doliny, w niegdysiejszej osadzie, stał młyn wodny z przepustami spiętrzającymi wody rzeki. Po młyńskiej zabudowie pozostały tylko fundamenty i próg wodny. Huk spadającej z impetem wody wypełnia ciszę leśnego uroczyska. Tuż za przepustami w niewielkiej śródleśnej kotlinie, wody GWDY rozlewają się szeroko, tworząc pośrodku piaszczystą łąkę - przy niskiej wodzie wysepkę. Miejsce zachęca do kąpieli. Szybki nurt wody mija jeszcze jedną małą zadrzewioną wysepkę. Wzdłuż bardzo wysokiego prawego brzegu porośniętego starymi bukami rzeka opuszcza niezwykle miejsce. Zaczyna się kolejny przełom GWDY.

(105,4 km) Brzegi obniżają się. Na prawym brzegu wśród przybrzeżnych olsów, piaszczyste ujście dopływu GWDY, rzeki OSOKI. Natrafiamy na drzewa przewrócone w poprzek koryta rzeki. Zagłębiamy się w leśne ostępy. Wody GWDY płyną wzdłuż stromych przybrzeżnych skarp pojawiających się na przemian z obu stron nurtu. Wysokiej zalesionej skarpie z jednej strony towarzyszy niski, zatrzciniony lub porośnięty olszami fragment doliny po przeciwległej stronie. Czasami rzeka wiję się środkiem doliny oddalając się od stromo nachylonych zboczy.

(102,9 km) Na granicy gminy Szczecinek kończy się kolejny przełom GWDY. W tym miejscu część wody rzeki odpływa do sztucznego kanału przekopanego wzdłuż lewego, wschodniego brzegu GWDY. Kanałem na odcinku 3,4 km płynie woda służąca do nawadniania stawów hodowlanych i obok drugiego dawnego młyna niedaleko LUBNICKIEGO MŁYNA.

(100,1 km) Spokojnym nurtem GWDY dopływamy do jazu elektrowni wodnej i drewnianego mostu przy budynku nieczynnego młyna w osadzie LUBNICKI MŁYN. Z prawej strony przed młynem miejsce biwakowe na prywatnym terenie. Jeżeli chcemy kontynuować spływ, kajaki przenosimy 30 metrów z lewej strony wysokiego spiętrzenia wody. Do mostu dochodzi wstęga asfaltowej drogi umożliwiająca wyjazd z pradoliny w przypadku zakończenia spływu. LUBNICKI MŁYN dzieli odległość 7 km od wioski LOTYŃ na trasie SZCZECINEK-PIŁA i 22 km od Szczecinka.

SZLAK KAJAKOWY "PĘTLA SZCZECINECKA"

SZCZECINEK - J.TRZESIECKO - RZEKA NIEZDOBNA - J.WIELIMIE - RZEKA GWDA - GWDA WIELKA - RZEKA DOŁGA - J.DOŁGIE - DOŁGIE - RZEKA DOŁGA - J.MŁYŃSKIE - J.DĘBNO - DĘBOGÓRA - J.ŁĄKIE - J.STUDNICA - DRĘŻNO - ORAWKA - J.WIERZCHOWO - RZEKA GWDA - STARE WIERZCHOWO - J.SMOŁĘSKO - SPORE - J.WIELIMIE - RZEKA NIEZDOBNA - SZCZECINEK - J.TRZESIECKO

"PĘTLA SZCZECINECKA" to nietypowa, wielce atrakcyjna propozycja turystyki kajakowej. Szlak wodny o długości 61,4 km zaczyna się i kończy na jeziorze TRZESIECKO w mieście SZCZECINKU. Skrócona, znacznie łatwiejsza wersja szlaku o długości 48,3 km zaczyna się i kończy w wiosce GWDA WIELKA przy pierwszym moście na rzece GWDZIE. Trasa spływu prawie w całości wiedzie przez

polodowcowy raj na obszarze Chronionego Krajobrazu "JEZIORA SZCZECINECKIE". Podąża trzema rzekami: NIEZDOBNA, GWDA i DOŁGA przez 9 jezior: TRZESIECKO, WIELIMIE, DOŁGIE, MŁYŃSKIE, DĘBNO, ŁĄKIE, STUDNICA, WIERZCHOWO i SMOLESKO. W pierwszej części napotyka na niecodzienne utrudnienia: pod prąd rzeką DOŁGĄ, przeprawa przez przesmyk pomiędzy jeziorami MŁYŃSKIM i DĘBNO, pokonanie morenowego pasma DĘBOGÓRY. Na całej długości dostarcza niezapomnianych, odmiennych wrażeń. Czas przeptynięcia szlaku 3-5 dni.

(0,0 km) Najodpowiedniejszym miejscem rozpoczęcia spływu stanowiącym również punkt końcowy szlaku kajakowego "PĘTLA SZCZECINECKA" jest plaża miejska w Szczecinku, przy wschodnim brzegu jeziora TRZESIECKO. Trasa spływu wiedzie przez zabytkowe śródmieście, obok kompleksu zabudowy starego zamku, strzelistej sylwetki kościoła p.w. NNMP, dawnego spichlerza o konstrukcji szkieletowej.

(0,5 km) Za charakterystycznym spichlerzem natrafiamy na przeszkodę z nisko poprowadzonych rur. Kajaki przenosimy nad rurami po specjalnie wykonanym dla kajakarzy pomoście z metalowej nierdzewnej kratownicy. Nurt wody staje się szybki. Za śródmiejską zabudową rzeka zwalnia. **(1,2 km)** Za mostem naul. Wł. Szafera przy wysokim stanie wody kajaki przenosimy 8 metrów z prawej strony, nisko wiszących rur.

(1,7 km) Przed mostem na ul. G. Narutowicza kajaki przenosimy 15 metrów z prawej strony, nisko wiszących rur. Przeptywamy pod kolejnymi mostami i wydostajemy się na zupełnie płaski, podmokły obszar dawnej misy jeziora WIELIMIE.

(2,7 km) Od zamulonego ujścia NIEZDOBNEJ do jeziora WIELIMIE, kierujemy się na pln.-wsch., w stronę WIELIMSKIEJ WYSPY. Brzegi jeziora zatrzczone, niedostępne. Jedynie przy wschodnim brzegu można odnaleźć, wąskie przerwy w pasie trzciny, z dostępem do brzegu.

(4,7 km) Po lewej stronie zostawiamy małą zadrzewioną wysepkę z kolonią kormoranów. Płyniemy na wschód wąskim jeziornym przewężeniem pomiędzy rozległą WIELIMSKĄ WYSPĄ a pld. brzegiem jeziora.

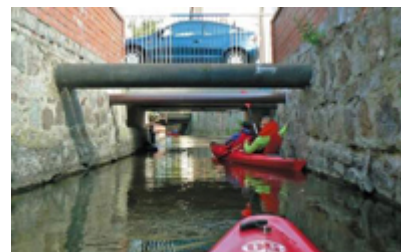
(5,7 km) Przeptywamy obok pomostu i zabudowań na wyspie. WIELIMSKA WYSPA o pow. 96,13 ha jest największą śródjeziorną wyspą w Polsce. W środkowej części

zadrzewionej wyspy znajdują się stawy hodowlane. Mijając wyspę wypływamy na otwartą przestrzeń Jeziora WIELIMIE (132,6 m n.p.m., pow. 1754,6 ha, gł. 5,5 m, dł. 6,4 km, maks. szer. 5 km). To największy zbiornik wodny w pobliżu Szczecinka, położony na trasie przepływu rzeki GWDY.

Jezioro obfituje w duże okazy sandaczy, szczupaków, węgorzy i leszczy. Wzdłuż wschodniego brzegu na północ od wioski GWDA WIELKA ciągną się naturalne piaszczyste plaże. Piaszczyste dno, niewielka głębokość (średnia gł. jeziora 1,9 m), wielka przestrzeń wody decydują o doskonałych warunkach do uprawiania żeglarstwa i windsurfingu. Pierwotnie powierzchnia jeziora była znacznie większa. W wyniku dwukrotnego obniżenia poziomu wód w XVIII i XIX wieku uzyskano nowe tereny pod działalność rolniczą. Jezioro położone jest w paśmie umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Żelbetonowe schrony, połączone transzejami rozmieszczone są na płd.-zach. i półn.-wsch. od jeziora.

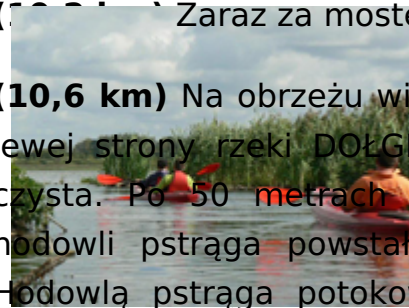
(9,2 km) Pomędzy dwoma kamiennymi przyczółkami rzeka GWDY uchodzi z jeziora WIELIMIE.

(10,1 km) Uregulowanym korytem GWDY, poprzez łąki i pola dopływamy do drogowego mostu w wiosce GWDA WLK. Przed mostem na lewym piaszczystym brzegu dogodne miejsce do rozpoczęcia lub zakończenia spływu szlakiem "PĘTLI SZCZECINECKIEJ" . Na prawym brzegu przy zaczynającej się nitce asfaltowej drogi znajduje się sklep spożywczy - ul. Jeziorna 33; 78-422 GWDA WLK., tel. (0-94) 375 70 75. W centrum wioski jeszcze 3 sklepy spożywcze.

(10,2 km) Zaraz za mostem na prawym brzegu przystań rybacka.

(10,6 km) Na obrzeżu wioski GWDA WLK. Wpływamy pod prąd nurtu, uchodzącej z lewej strony rzeki DOŁGIEJ. Koryto szerokie, dno piaszczyste, woda krystalicznie czysta. Po 50 metrach dopływamy do przegrody rzecznej i ogrodzenia terenu hodowli pstrąga powstałego w latach 60-tych XX w. Terenu hodowli pstrąga. Hodowlą pstrąga potokowego, tęczowego i źródliskowego zajmuje się Rybackie

Gospodarstwo Hodowlane "GWDA" sp. z o.o. w GWDZIE WLK. Przed przegrodą lądujemy po prawej, wschodniej stronie rzeki. Kajaki przenosimy 300 m wzdłuż ogrodzenia i przez drewniany mostek na DOŁGIEJ.

(10,9 km) Przy mostku spiętrzenie wody po nieistniejącym młynie wodnym. Wodujemy 30 metrów za mostem, na prawie stojącej, spiętrzonej wodzie DOŁGIEJ. Płyniemy powoli w górę rzeki, zanurzając płytko wiosła, aby nie podnosić osadów dennych ze względu na prowadzoną tam hodowlę ryb.

(12,8 km) Przy piaszczystym brodzie z drewnianą kładką, w pobliżu lasu, nurt DOŁGIEJ znacznie przyspiesza. Gruntowa, polna droga prowadzi stąd na płd. do oddalonej o 0,5 km wioski GWDA MAŁA. Pod sklepieniem konarów przybrzeżnych olsz zagłębiamy się w sosnowy las. Szybki i płytki nurt rzeki zmusza do holowania kajaku.

(13,5 km) Docieramy do pięknego śródleśnego zakątka. Ziemna tama z zastawką spiętrza wody DOŁGIEJ w kierunku jeziora DOŁGIEGO. Tworzy małe rozlewisko z miejscem dogodnym do zatrzymania się i kąpieli. Kajaki przenosimy 15 metrów z prawej strony przez tamę. Tamę z zastawką i systemem kanałów wybudowano w 1973 r. w celu nawadniania stawów hodowlanych położonych na północ od rzeki. Zwążającym się rozlewiskiem płyniemy przez tajemniczy, zatopiony las. Napotykamy kikuty przybrzeżnych drzew, zalanych wodą.

(14,6 km) Przeptywamy przez bród w leśnej dolinie, w miejscu dawnego drewnianego mostu

(15,7 km) Wśród przybrzeżnych szuwarów wypływamy nagle na otwartą przestrzeń niezwykłego jeziora DOŁGIE. Przez całą długość jeziora przepływa rzeka DOŁGA. Brzegi trudno dostępne, strome z przylegającym wąskim pasem trzciny umożliwiają w kilku miejscach rozbić namiotów.

(17,1 km) Pierwsze leśne miejsce biwakowe należące do Nadleśnictwa Szczecinek umiejscowione jest przy trzecim z kolei cyplu, zachodniego brzegu jeziora. **(17,5**

km) Drugie leśne miejsce biwakowe "PATELNIA", Nadleśnictwa Szczecinek zlokalizowane jest na wschodnim brzegu. Do śródleśnej polany położonej na wysokim zboczu jeziornej doliny dopływamy wąską przerwą w pasie przybrzeżnych trzciny.

(17,9 km) Trzecie miejsce biwakowe "BUNKRY", Nadleśnictwa Szczecinek usytuowane jest na 4 cyplu zachodniego brzegu jeziora DOŁGIE. W tym miejscu przebiega linia umocnień WAŁU POMORSKIEGO. Na wysokim brzegu można odnaleźć betonowe schrony.

(18,4 km) Jeszcze jedno miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek umiejscowione jest przy małej zatoczce u wschodniego brzegu jeziora.

(19,1 km) Na wschodnim brzegu urywa się ściana lasu. Na wysokich przybrzeżnych wypiętrzeniach pojawiają się zabudowania niewielkiej letniskowej wioski DOŁGIE. Pod linią wysokiego napięcia wiszącą nad jeziorem znajduje się wiejskie kąpielisko. Dalej wzdłuż niezalesionego brzegu na prywatnym terenie położone są miejsca biwakowe.

(24,2 km) W płn.-zach. końcu jeziora DOŁGIEGO, odnajdujemy ukryty pośród trzciny, wypływ rzeki DOŁGIEJ płynącej z jeziora MŁYŃSKIEGO (STĘPIEŃSKIEGO). Płyniemy pod prąd, spokojnie płynącej zakolami szerokiej na 3-4 metry rzeki DOŁGIEJ.

(24,6 km) Przedostajemy się przez betonowy mostek na leśnej drodze. Kajaki przenosimy 10 metrów z prawej strony. Dalej DOŁGA płynie szeroką, głęboką, nieregularną doliną, o niezalesionym dnie. Zbocza porasta sosnowy las. Nurt wytyczony szpalerem olsz zawęża się do 3 m, a następnie niecałych 2 metrów. Poziom wody może być niski. Miejscami trzeba holować kajak.

(27,1 km) Przy koloni STEPNO nurt rzeki staje się wartki i bardzo wąski. Kamieniste dno i niski poziom wody zmuszają do ciągnięcia kajaku na linie. Dawniej stał tu młyn wodny i mała elektrownia wodna. Dzisiaj jedyną przeszkodą dla kajakarzy jest mostek z betonowym przepustem. Kajaki można przeciągnąć pod mostkiem lub przenieść z lewej strony przez gruntową drogę. Polna droga zmierza do wioski STĘPIEŃ odległej o 1,5 km.

(27,2 km) Szerokim wypływem rzeki DOŁGIEJ z jeziora MŁYŃSKIEGO wydostajemy się na otwartą przestrzeń wodną. Jezioro MŁYŃSKIE (139,8 m n.p.m., pow. 41,7 ha, gł. 33,1 m, dł. 1,4 km, maks. szer. 0,4 km) otaczają wysokie przybrzeżne wzniesienia, od strony zachodniej zalesione.

(27,5 km) Przepływamy przez zatrzcinione przewężenie jeziora MŁYŃSKIEGO.

(27,9 km) W połowie długości wschodniego, prawego brzegu jeziora, w przerwie pośród pasa trzciny stoi metalowy pomost. Na brzegu, pole biwakowe na terenie skrytego za górką gospodarstwa agroturystycznego.

(28,3 km) Przed rozległym trzcinowiskiem doływamy do małej leśnej polany na lewym płn.-zach. brzegu jeziora MŁYŃSKIEGO. Leśną drogą przenosimy kajaki na odcinku 400 m, do skrzyżowania dróg i ścieżką nad brzeg jeziora DĘBNO (DAMSKIE).

(28,8 km) Zaraz też 50 metrów od miejsca wodowania, odkrywamy na lewym brzegu leśną polanę z piaszczystym dostępem do wody. Znajduje się tu miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek. Jezioro DĘBNO (140,2 m n.p.m., pow. 71,1 ha, gł. 15 m, dł. 1,8 km, maks. szer. 0,7 km) o nieregularnym kształcie skrywa się pośród lasów w głębokiej polodowcowej dolinie. Wschodni brzeg silnie zatrzciniony. Wzdłuż południowego brzegu, miejsca z dogodnym dostępem do lądu. W zachodnim końcu jeziora nadwodne ogrody grzybieni białych. Od północy gigantyczne morenowe pasmo wzgórza DĘBOGÓRY z kulminacją 167,5 m n.p.m., zmienia kierunek jeziornej doliny. Od międzyjeziornego przesmyku kierujemy się ku najdalej na północ wysuniętej zatoce jeziora DĘBNO.

(29,9 km) Doływamy do podnóża stromego zbocza polodowcowego masywu DĘBOGÓRY porośniętego sosnowym borem. Czekają nas 450 metrowa przenoska. Od piaszczystego wyjścia z jeziora leśna ścieżka pnie się po zboczu na grzbiet wzniesienia. Przecina dwie gruntowe drogi. Leśną drogą schodzimy po przeciwległym północnym skłonie. W dole mieni się zygzak jeziora ŁĄKIE (139,7 m n.p.m., pow. 14,7 ha, gł. 6 m, dł. 0,9 km, maks. szer. 0,15 km) osadzony w polodowcowej dolinie. Na początku jeziora ŁĄKIE, przy płd.-wsch. brzegu odnajdujemy piaszczyste zejście do wody. Przeływamy całe wąskie jezioro o nieprzystępnych brzegach porośniętych sitowiem i trzciną.

(31,3 km) Na skraju lasu, w końcu jeziora ŁĄKIE, wśród wodnej roślinności znajduje się wypływ cieków wodnych. Płyniemy zmiennym nurtem przez obszar łąk i pól w nieznacznie zagłębionej dolinie. Brzegi wąskiego, poniżej 2 metrów szerokości koryta, porasta trawiasta roślinność.

(32,6 km) Przeływamy pod betonowym mostem drogowym na asfaltowej drodze STARE WIERZCHOWO - DREŻNO.

(32,8 km) Przez olszowy las wpływamy na otwartą przestrzeń jeziora STUDNICA (DREŻNO). W tej części jeziora brzegi niskie obwiedzione pasem trzciny. Na jeziorze STUDNICA (139,4 m n.p.m., pow. 101,7 ha, gł. 24,9 m, dł. 2,1 km, maks. szer. 0,8 km) bierze swój początek rzeka GWDA. Przy wschodnim brzegu jeziora, na obrzeżu wioski DREŻNO położona jest Stanica ZHP, Komendy Hufca ZHP im. chor. Zdzisława Pilawy. Dysponuje polem namiotowym, domkami campingowymi, stołówką, natryskami oraz kąpieliskiem z pomostem. W wiosce znajduje się sklep spożywczy. Na jeziorze STUDNICA, łączy się i zbiegają dalej razem dwa szlaki kajakowe: "PĘTLA SZCZECINECKA" i "GWDA". W środkowej części jeziora brzegi stają się wysokie, porośnięte iglastym lasem. 34,8 km U wypływu rzeki GWDY z jeziora STUDNICA, zlokalizowany jest po lewej stronie Ośrodek Wypoczynkowy " ORAWKA" (0-94) 375 77 94; Koszalin (0-94) 345 14 74. Ośrodek dysponuje domkami campingowymi oraz sprzętem pływającym.

Przeptywamy pod betonowym mostkiem w osadzie letniskowej ORAWKA położonej na przesmyku między jeziorami STUDNICA i WIERZCHOWO. Za mostkiem na lewym i prawym brzegu GWDY usytuowane są miejsca biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek.

(34,9 km) Piaszczystym wypływcieniem, wpływamy na ogrom lustro wody nieogarniętego i zagadkowego jeziora moreny dennej WIERZCHOWO (139,0 m n.p.m., pow. 731 ha, gł. 26,5 m, dł. 5,2 km, maks. szer. 2,3 km). W jeziorze występują m. in. sielawa i sieja. 35,6 km Płyniemy na południe, wzdłuż wschodniego brzegu. Za jedyną wyspą jeziora WIERZCHOWO wznosi się przy brzegu, górująca nad okolicą zalesiona DRAWSKA GÓRA (166,6 m n.p.m.). Do wyniesienia terenu przylega wał dobrze zachowanego grodziska wyżynnego z VIII-IX w. W sosnowym lesie u pód. podnóża DRAWSKIEJ GÓRY umiejscowione jest miejsce biwakowe - "PIASKI", Nadleśnictwa Szczecinek. Wzdłuż brzegu występuje pas naturalnej piaszczystej plaży.

(37,6 km) U podstawy rozległej zatoki, w pód. części jeziora, za wąskim pasem trzciny znajduje się wypływ rzeki GWDY. Wątki nurt rzeki niesie kajaki wśród narzutowych głazów i pod pozostałością betonowej zastawki. Na lewym brzegu leśna polana z miejscem biwakowym gminy Szczecinek.

(38,9 km) Uregulowanym, szerokim korytem GWDY przeptywamy pod półkoliście sklepionym kamiennym, drogowym mostem w wiosce STARE WIERZCHOWO. Przed mostem po obu stronach rzeki miejsca dogodne do krótkiego postoju. Na lewym brzegu w odległości 100 metrów zlokalizowany jest sklep spożywczy. Drugi sklep

spożywczy znajduje się 300 metrów dalej, obok kościoła. Za wioską leniwy nurt rzeki zagłębia się w rozległy kompleks leśny.

(41,1 km) GWDA uchodzi do leśnego jeziora SMOLEŃSKO (SMAUSZ) 138,3 m n.p.m., pow. 60 ha, gł. 4 m, dł. 2,1 km, maks. szer. 0,3 km. Jeziorna toń rozciąga się pomiędzy SMOLEŃSKĄ GÓRĄ na zachodzie, a JAMIĘNSKIMI WZGÓRZAMI (168 m n.p.m.) po wschodniej stronie.

(41,6 km) U ujścia rzeki GWDY z jeziora SMOLEŃSKO po lewej stronie znajduje się leśna polana z piaszczystym wyjściem na brzeg. Można zatrzymać się na krótki postój. Od polany leśna droga wiedzie do odległej o 200 metrów osady letniskowej MALECHOWO.

(41,7 km) Przepływamy pomiędzy trzema rzędami drewnianych pali po dawnym drewnianym moście.

(42,8 km) Szybki prąd wody, kamieniste dno i mały próg wodny, przy zastawce z betonowym mostkiem wymagają ostrożności. Przy niskim stanie wody kajaki należy powoli spuścić pomiędzy wystającymi głazami. Za zastawką wydostajemy się z lasu w obszar podmokłych łąk. Przepływamy przez MALECHOWSKIE BŁOTA. **(46,5 km)** W pobliżu pierwszych zabudowań letniskowej wioski SPORE, przepływamy pod betonowym mostem drogowym. Asfaltowa droga zmierza tędy do oddalonego o 15 km SZCZECINKA. Za mostem, na prawym brzegu dogodne miejsce do zatrzymania się. W centrum wioski, odległym o 200 metrów znajdują się dwa sklepy spożywcze oraz mini bar. W wiosce SPORE przy zachodnim brzegu jeziora SPORE (137,9 m n.p.m., pow. 90 ha, gł. 7,4 m, dł. 2,8 km, maks. szer. 0,5 km) umiejscowione są O.W. "SPORE 51 " tel. 0 -502 79 22 77 z domkami campingowymi oraz agroturystyka "ALEX", tel. (0-94) 372 72 67, Spore 50. 46,6 km Na lewym brzegu, w odległości 150 metrów za mostem, odnajdujemy przejście w metalowym ogrodzeniu. Zaczyna się przełom górnej GWDY.

(47,5 km) Leniwym nurtem rzeki dopływamy do betonowego mostu drogowego przy stopniu wodnym i fundamentach nieistniejącego młyna wodnego. Kajaki przenosimy 25 metrów z prawej strony mostu za stopień wodny. Na lewym brzegu za spiętrzeniem wody, przed lasem zlokalizowane jest miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek. Zboczami malowniczej doliny, kamieniste drogi pną się w stronę pobliskiej wioski SPORE i skrzyżowania dróg na wysokości DOBROGOSZCZY. Za stopniem wodnym nurt rzeki staje się szybszy, dno piaszczyste. GWDA wpływa w

iglasty las. Wzdłuż zmiennie ukształtowanego miejscami dość wysokiego brzegu rosną przeważnie olsze i topole. Uwaga na przewrócone pnie drzew!

(48,2 km) Przedostajemy się pomiędzy granitowymi głazami przy kamiennych przyczółkach dawnego mostu. Przy prawym przyczółku rosną dwa potężne, strzeliste świerki. Atrakcją stanowią powalone w nurt wody pnie drzew. Nurt rzeki staje się wolniejszy. 49,0 km Koniec przełomu górnej GWDY. Brzegi stają się niskie, zajęte bagiennymi olsami.

(50,3 km) Wśród zatrzcinionych brzegów GWDA uchodzi do WIELIMIA. Płyniemy na południe wzdłuż zachodniego brzegu jeziora.

(51,7 km) Naprzeciwko pierwszej napotkanej wysepki, przy zachodnim brzegu, na śródleśnej polanie znajduje się miejsce biwakowe Nadleśnictwa Szczecinek.

(54,5 km) Wzdłuż obrzeża rozległych trzcinowisk dopływamy do małej wysepki u wylotu przewężenia wodnego między WIELIMSKĄ WYSPĄ a rozległym ciągiem oczeretów. Kontynuując spływ w kierunku płd.-wsch., dopłyniemy do oddalonej o 4 km wioski GWDA WIELKA. Podstawowa wersja trasy spływu kieruje nas na zachód a następnie na południe przez przewężenie wodne.

(56,5 km) Za WIELIMSKĄ WYSPĄ przepływamy obok wysepki z kolonią kormoranów. Płyniemy na płd.-zach. ku podstawie zatoki, do miejsca wypływu rzeki NIEZDOBNEJ.

(58,7 km) Od zamulonego ujścia NIEZDOBNEJ do jeziora WIELIMIE na granicy SZCZECINKA płyniemy pod prąd, leniwie sunącego nurtu wody.

(59,9 km) Za czwartym mostem w mieście SZCZECINKU kajaki przenosimy 15 metrów z lewej strony

(60,2 km) Przed 5 mostem, przy wysokim stanie wody kajaki przenosimy 8 metrów z lewej strony. Przyczyną przenoski są nisko wiszące rury. Pośród śródmiejskiej zabudowy nurt rzeki jest wartki i miejscami trzeba holować kajak.

(60,9 km) Ostatnią przeszkodę w postaci rur, pokonujemy przenosząc kajak po specjalnie wykonanej stalowej kładce. W części parkowej NIEZDOBNA płynie znów spokojnie.

(61,1 km) Obok kompleksu zamkowego wypływamy na otwartą przestrzeń jeziora TRZESIECKO.

(61,4 km) Dopływamy do plaży miejskiej stanowiącej punkt początkowy i końcowy szlaku kajakowego "PĘTLA SZCZECINECKA".

fot. UM Szczecinek, Tomasz Czuk, Renata Grondys,, Sławomir Włodarczyk, Temat, Powiatowe w Szczecinku, SZLOT, SAPIK.

- [Share: Facebook](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)